

THY
CHAMBER
MUSIC
FESTIVAL

THY
KAMMERMUSIKFESTIVAL
2019

25 års
jubilæum

Bestyrelse:

Aase Odfeldt, formand
Jens-Henrik Bech, næstformand
Dorte Kjær
Erik Lyng
Poul Rosander

Kunstnerisk leder: Craig Goodman,

Todbølvej 16, 7752 Snedsted
Tlf. 9792 0902 eller 9793 4892
E-mail: mail@thychambermusicfestival.dk
www.thychambermusicfestival.dk

Tekst: Lektor Thorkil Mølle
Sats og layout: Aase Odfeldt
Tryk: Trykkeriet Friheden

Forsidefoto: Jens Kristian Kjærgaard

INDHOLD

Kammermusikfestival, digt af Knud Sørensen	side 4
Thy Masterclass 25 år! ved lektor Jørgen Munk	side 4
Præsentation af lærerne	side 6
Præsentation af deltagerne	side 8
Fredag den 16. august kl. 19.30 Klitmøller Kirke, Vangvej 8, Klitmøller, 7700 Thisted	side 12
Lørdag den 17. august kl. 15.00 Kirsten Kjær Museet, Langvadvej 64, 7741 Frøstrup	side 15
Søndag den 18. august kl. 15.00 Musikværket, Gasværksvej 60, 7900 Nykøbing	side 19
Søndag den 18. august kl. 19.30 Vestervig Kirke, Klostergade 1, 7770 Vestervig	side 23
Tirsdag den 20. august kl. 19.00 Musikhuset, Kystvej 224, Dokkedal, 9280 Storvorde	side 24
Tirsdag den 20. august kl. 19.30 Thisted Musikteater, Håndværkertorv 1, 7700 Thisted	side 30
Onsdag den 21. august kl. 19.30 Thisted Kirke, Vestergade 3, 7700 Thisted	side 35
Torsdag den 22. august kl. 19.30 Viborg Musiksal, Gravene 25, 8800 Viborg	side 40
Torsdag den 22. august kl. 19.30 Vorupør Kirke, Bredkærvej 1, Nr. Vorupør, 7700 Thisted	side 41
Fredag den 23. august kl. 19.30 Kunst- & Kulturcenter Tuskær, Tuskærvej 9, 7620 Lemvig	side 42
Fredag den 23. august kl. 17.30 Musikværket, Gasværksvej 60, 7900 Nykøbing	side 43
Lørdag den 24. august kl. 15.00 Kirsten Kjær Museet, Langvadvej 64, 7741 Frøstrup	side 44
Lørdag den 24. august kl. 19.30 Ansgarkirken, Ansgarvej 15, Øster Jølby, 7950 Erslev	side 45
Søndag den 25. august kl. 15.00 Thisted Musikteater, Håndværkertorv 1, 7700 Thisted	side 46
Skolekoncerter og åbne prøver	side 48

Så vidt muligt gennemføres koncerterne efter de planlagte programmer, men ændringer kan forekomme.

KAMMERMUSIKFESTIVAL

Endelig sker det
at endnu en august måned
slår sig ned i Thy
og tusinder af toner
afventer de instrumenter
der betjent af sine udøvere
vil befri dem
fra partiturerne fængsler
og
endnu engang
vil de så finde sammen
i satsen
der levendegør rummet
omkring os.

De besætter mig
de toner
de fylder mig
og de nærmest bærer mig
når jeg bagefter søger hjemad
næsten som var jeg
forvandlet til et ekko.

Knud Sørensen

THY MASTERCLASS 25 ÅR!

Gik man i sensommeren 1992 en aften-tur i et sommerhusområde i Klitmøller, kunne man overraskes af klassiske toner fra et par af sommerhusene. Det var nogle unge konservatorieelever, der slog sig løs på egen hånd. Tømmerhandler Axel Brant Nielsen fra Thisted havde et par sommerhuse, der uden for den egentlige turistsæson lå ubenyttede hen. Han fostrede da en plan om at overlade disse huse til nogle unge musikstuderende, som mod at arrangere et par koncerter for hvem der nu måtte være interesserede, kunne bo i husene kvit og frit.

Idéen slog an, og det viste sig senere, at hermed var det første spadestik til THY MASTERCLASS taget.

En forudsætning for at man kunne realisere idéen var naturligvis, at man kunne præstere en professionel kunstnerisk ledelse. Den stod minsandten straks klar i form af den græske pianistinde Christine Parachos.

Hvordan i alverden havde hun kastet sin kærlighed på Danmark? Jo! Allerede som fireårig havde hun hørt Victor Borge, og tro det eller ej! Det førte til et nært forhold mellem hende og Danmark!

Og det resulterede i 1994 i den første MASTERCLASS-koncert i Thy.

Allerede i 1995 udvidedes lærerstaben med Craig Goodman, som så i 1998 overtog det kunstneriske ansvar, efter Christine Parachos død.

Og han bestrider stadig stillingen som kunstnerisk leder og er selv en frem-

trædende fløjtenist, amerikaner bosat i Paris, dansk gift og dermed garant for et frugtbart møde mellem lokal ildhu og internationalt tilsnit.

Lærerstaben er til dels noget af det stabileste, man kan forestille sig. Endnu en amerikaner, pianisten Daniel Blumenthal, dukkede op i kredsen omkring århundredskiftet, ligesom søskendeparret Elisabeth Zeuthen Schneider og Morten Zeuthen har trukket meget store læs.

Men naturligvis har der også været en del udskiftning, bl.a. fordi orkestertjeneste og andre kammermusikarrangementer rykker i de fremtrædende folk, vi har ønsket at benytte. "Men for de gamle, der faldt, er der nye overalt", har vi heldigvis erfaret. Og det har ikke været vanskeligt at finde højt kvalificerede afløsere!

Det har sandelig heller ikke været vanskeligt at finde deltagere! Mund-til-mund-metoden har været meget virksom. Hold efter hold rejser hjem herfra fyldt med gode erindringer og erfaringer, musikalske som kammeratlige. To uger sammen har skabt mange kontakter, ja venskaber. Det er kontakter, der smitter. Nu er det ikke ualmindeligt, at vi står med 75 kvalificerede ansøgere og kun skal bruge normalt ca. 16!

Påfaldende er det, at ansøgerfeltet ofte omfatter færdiguddannede musikere, der her har mulighed for at finde jævnbyrdige partnere til spændende kammermusikudfoldelse, hvad der ofte ikke er så gode muligheder for i en travl tilværelse som orkestermusiker.

Der er vældig geografisk spredning i ansøgerfeltet. Forbløffende mange amerikanere søger, men spredningen er meget stor. Naturligvis er der mange ansøgere fra de nordiske lande, fra England, Tyskland og Frankrig, men også f.eks. Japan og Kina har et vågent øje på, hvad der foregår i THY!!

Noget af det, der virkelig "trækker", er modellen med "lærere", der ikke blot svæver over vandene, men deltager aktivt i grupperne, ikke kun som overordnede instruktører, men som jævnbyrdige partnere i grupperne både under indstudering og i koncertsituationerne. Det er der virkelig stor inspiration i!

Jævnbyrdigheden understreges også af, at det nu er muligt for alle deltagere at "bo under samme tag". Det hænger naturligvis sammen med, at de ydre forhold er blevet større. Mens de første "primitive" år med sommerhustilværelse i Klitmøller bød på "medbragt mad" til prøverne i Thisted, blev forholdene gradvis mere komfortable. I flæng kan nævnes kroer og højskoler som f.eks. Klitmøller Kro, Sjørringvold, Morup Mølle i sydvest og nu Bakkegården i øst.

Koncertstederne var mange. Egentlige koncertsale findes der ikke så mange af i Thy, men en række har dog dannet ramme om Masterclass-koncerter. Egentlige "hjemmebaner" har vi nogle stykker af, f.eks. Thisted Musikteater, Kirsten Kjærs Museum med John's Hall og Viborg Musiksal, som danner ramme hvert eneste år. Dertil kom lejlighedsvis Musikkens Hus, Ålborg, og Folkecentret for Vedvarende Energi i Ydby plus en række andre lokaliteter

som især landsdelens mange kirker, hvoraf nogle har gode traditioner for koncerter. Fremmost blandt dem må nævnes "domkirken" i Vestervig, Thisted kirke, Ansgarkirken på Mors, Klitmøller kirke; som holder for hvert år, selvom den egentlig er for lille, og Vorupør kirke, ja, snart sagt alle "lokale" kirker, der kan rumme os.

Med til at tegne THY KAMMERMUSIK FESTIVAL som en væsentlig musikalsk institution er programbogen, der tidligere med Orla Vinther som eneansvarlig, er blevet en institution i sig selv. Det begyndte (som meget andet) "i det små", men voksede hurtigt til en på det nærmeste selvstændig institution af musikhistorisk oplysning omkring alle de programsatte værker, oplysende og inspirerende, hvortil kommer korte præsentationer af de optrædende musikere.

Et meget væsentligt særkende ved THY KAMMERMUSIKFESTIVAL er specielt den lokale opbakning organiseret i arbejdsgrupper, der påtager sig at løse mange praktiske opgaver. En kreativ madgruppe står for morgenmad til alle og for bespisning på "hjemmebanen", hvad enten det drejer sig om at sørge for mad udefra, eller hvad gruppen selv kan gøre for de hjemmевærendes muligheder for overlevelse. En transportgruppe sørger for, at musikerne når frem til deres koncertsteder i rette tid. Og i øvrigt er der altid hjælp at finde, hvis der opstår problemer.

Det er et meget stort organisatorisk arbejde, der ligger bag de årligt tilbagevendende festivaler. En bestyrelse arbejder tæt sammen med den kunst-

neriske ledelse og dette samarbejde har heldigvis altid fungeret forbilledligt. Det skyldes i høj grad formanden, som gennem de sidste 14 år har været Aase Odfeldt, der *ulønnet!* lægger alt til side, når festivalen året igennem kræver hendes indsats.

Og alt dette er stablet på benene af hensyn til publikum! Det må siges at være trofast. Det lokale er vokset støt og suppleres efterhånden med "udensogns", dvs. tyske turister og danske, der lægger deres ferie efter Masterclass-terminerne, eller som bare "kommer forbi"!

Jo! THY KAMMERMUSIKFESTIVAL er blevet en institution, man må regne med!

Lektor Jørgen Munk

SENIORMUSIKERNE

Festivalens fem højt profilerede senior-musikere, Craig Goodman fra Strasbourg, Daniel Blumenthal fra Bruxelles, Elisabeth Zeuthen Schneider fra København, Justus Grimm fra Antwerpen og Máté Szücs fra Geneve, deltager som aktive medlemmer af de forskellige ensembler ved indstudering og koncerter. Den omstændighed gør festivalen enestående og derfor interessant for unge musikere fra hele verden.

Det internationale samarbejde udmønter sig i en række offentlige koncerter, hvis kunstneriske niveau har vakt opmærksomhed – også uden for landets grænser. Desuden tjener samarbejdet et af projektets erklærede formål: at medvirke til mellemfolkelig forståelse, hvortil sammenspil er et fornemt middel.

Craig Goodman (f. 1957) har altid gjort tingene lidt anderledes.

Han er amerikaner af fødsel, opvokset og uddannet i New York, Wien og Paris. Efter sin uddannelse hos Marcel Moyse og Tom Nyfenger blev han engageret som solofløjtenist i Philadelphia Operaorkester under Julius Rudel.

Kort derefter flyttede han til New York. Her fik han succes med deltagelse i kon-

kurrencer, som solist og som musiker i kammerensembler og orkestre. Men her efter valgte han at begynde en ny karriere i Paris, og påkaldte sig her interesse hos bl.a. Yehudi Menuhin, Leonard Bernstein og Henri Dutilleux.

Som udøvende kunstner giver han koncerter i mange af verdens hovedstæder såvel som i mere ydmyge omgivelser.

Craig Goodman er som komponist op-havsmand til en række værker, der er udpræget lyriske, og som ofte involverer dans og teater.

Som professor ved konservatoriet i Strasbourg og gennem udstrakt kursusvirksomhed, har Craig Goodman på et traditionsbevidst grundlag hjulpet mange fløjtenister og kammermusikgrupper til at finde deres egen stil og retning.
www.flutist.com

Daniel Blumenthal (f. 1952) er klaverprofessor ved Det Kgl. Flamske Musikkonservatorium i Bruxelles og desuden en meget flittig koncertmusiker over det meste af verden.

Allerede tidligt blev han kosmopolit - født i Tyskland, indledte han sin klaverkarriere

som fem-årig i Paris. Uddannelsen fortsatte i USA, afsluttende på den berømte Juilliard School of Music i New York, hvorfra han er DMA (Doctor of Musical Arts).

Som ung vandt han et utal af klaverkonkurrencer og sidder nu selv i stedet i dommerpanelerne.

Daniel Blumenthal deler som koncertpianist sin tid mellem solokoncerter, akkompagnementsopgaver og kammermusik. Dertil kommer en betydelig cd-produktion med mere end 80 indspilninger. Hans repertoire er meget omfattende, og han mestrer alle stilarter med indlevelse og overlegen teknik.

www.danielblumenthal.com

Elisabeth Zeuthen Schneider (f. 1956) er født i Danmark og uddannet i København hos Milan Vitek og Endre Wolf. I USA videreførte hun sin uddannelse hos medlemmer af Budapesterkvartetten og Isidore Cohen fra Beaux Arts-trioen, ligesom hun dyrkede specielt barokstil hos Stanley Ritchie i Indiana. Det har ført til en række cd-indspilninger af alle Matthesons og Händels violinsonater.

Elisabeth Zeuthen Schneider har virket som assisterende koncertmester både i

Det Kgl. Kapel og i DR SymfoniOrkestret. I sit virke som docent på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium forener hun nu sin interesse for kammermusik og undervisning med en betydelig koncertvirksomhed og cd-indspilninger. Således har hun med pianisten Ulrich Stärk indspillet Schumanns tre sonater for violin og klaver. Elisabeth Zeuthen Schneider spiller på en Giovanni Battista Grancino fra 1701.

www.elisabethzeuthenschneider.com

Cellisten **Justus Grimm** er født i Hamborg 1970. Han begyndte at spille cello som fem-årig, fortsatte sine studier hos Ulrich Voss og Claus Kanngiesser og afsluttede sin uddannelse hos Frans Helmerson i Stockholm og Köln. I 1993 debuterede han som solist med Hamburger Staatsorchester. På programmet stod uropførelsen af Matthias Pintschers cellokoncert *La Metamorfosi di Narciso*. Justus Grimm har derudover været solist med en række førende europæiske orkestre, heriblandt English Chamber Orchestra, London Chamber Orchestra, Orchestre Royal de Wallonie og Brandenburgisches Staatsorchester, Frankfurt. I 2008 var Justus Grimm medstifter af strygekvartetten Malibran, hvor han stadig er aktiv, ligesom han siden 2010 har været „artist in residence“ ved Cantiere Internaziona-

le d'Arte i Montepulciano – en italiensk sommerskole for unge sangere, musikere, dirigenter og komponister, grundlagt 1976 af komponisten Hans Werner Henze.

Justus Grimm, der har vundet adskillige tyske og belgiske priser, har siden 2008 været professor ved og fra 2013 rektor for Det Kongelige Konservatorium i Antwerpen.

Máté Szücs er født i Ungarn 1978. Begge forældre beskæftigede sig professionelt med musik, moderen som operasanger og pædagog, faderen som komponist og dirigent. Allerede som fem-årig begyndte Máté Szücs at spille violin, og som teenager gjorde han sig bemærket både som solist og kammermusiker. I 1990'erne slog han sig ned i Belgien, hvor han vandt anerkendelse som kammermusiker på violin og bratsch.

Máté Szücs har været solobratschist i Royal Philharmonic Orchestra of Flanders og i Bamberger Symphoniker.

I 2006 vandt han stillingen som solobratschist i Staatskapelle Dresden, en stilling, der på det tidspunkt havde været ubesat i 13 år. I 2007 konkurrerede han sig til den meget attraktive plads som so-

lobratschist i Radio Sinfonie Orchester (RSO) Frankfurt am Main.

Máté Szücs har undervist adskillige steder, herunder University of Music i Saarbrücken, Karajan Academy ved Berlinerfilharmonikerne, Hans Eisler University of Music, Berlin, og Music Academy, Budapest.

Máté Szücs var førstebratschist ved Berlinerfilharmonikerne fra 2011 til 2018, hvor han tiltrådte som professor ved Haute école de musique de Genève. <https://www.hesge.ch/hem/annuaire/mate-szucs>

Craig Goodman, fløjte

Daniel Blumenthal, klaver

Elisabeth Zeuthen Schneider,
violin

Justus Grimm, cello

Máté Szücs, bratsch

Cassia Drake, bratsch

Christa-Maria Stangorra,
violin

Clement Jean Holvoet,
bratsch

Elsa Marie Klockenbring,
violin

Kacper Nowak, cello

Mikko Pablo, cello

Monika Darzinkeviciute,
klaver

Nicolas Dupont, violin

Peter Andreas Nielsen, violin

Valeriia Konareva, bratsch

Ann Yu, violin

Leah Plave, cello

Ensemble Intercolor blev dannet i 2015 i forbindelse med et projekt i Craig Goodmans kammermusikklasse ved *Académie Supérieure de musique de Strasbourg – Haute école des arts du Rhin* (Frankrig), hvor man mødtes for at udforske og udvide kammermusikrepertoiret. Musikerne kommer fra vidt forskellige kulturer (Colombia, Frankrig, Hviderusland, Spanien og Japan), deres instrumentarium er tilsvarende forskelligartede (cimbalom, violin, akkordeon, klarinet og saxofon), og de betragter deres individuelle instrumenter som stemmer med hver sin karakteristiske lyd og særlige nuancer. Også forskellige (tale-)sprog bliver brugt som værktøjer til at finde nye udtryksmæssige lag i musikken. Disse overvejelser har ført til transskriptioner og arrangementer af bl.a. ældre vokalmusik fra senmiddelalder og renaissance, men også til et tæt samarbejde med nulevende komponister. Ensemble Intercolors koncerter i Frankrig er blevet mødt med begejstring, og gruppen ser frem til sin første optræden i Danmark.

Ensemble Intercolor: Helena Sousa Estévez, akkordeon, Aleksandra Dzenisenia, cimbalom, Camille Nancy, violin, Yui Sakagoshi, saxofon, Sara Taboada, klarinet og sang

Deltagerne 2019

Aleksandra Dzenisenia, cimbalom, 25 år. Hviderusser. Begyndte at spille som seks-årig. Studerer ved Pôle musique et danse i Frankrig efter tidligere studier ved musikakademiet i Strasbourg. Aleksandra Dzenisenia har spillet i mange lande i Europa og Asien samt i USA, bl. a. med BerlinerPhilharmonikerne, RAI-symfoniorkestret i Torino samt symfoniorkestre i Schweiz, Strasbourg, Hamborg og Hviderusland, og hun har vundet priser i mange nationale og internationale konkurrencer. Aleksandra Dzenisenia er medlem af Ensemble Intercolor. www.cimbalom.by

Ann Yu, violin, 22 år. Amerikaner. Begyndte at spille som syv-årig. Hun studerer på Cleveland Institute of Music. Hun har vundet priser i Cleveland og underviser bl.a. på Aurora School of Music i Ohio og på Kneisel Hall, en årlig kammermusikfestival og sommerskole i Maine. Hun er medlem af flere orkestre i Cleveland, hvor hun også optræder som solist.

Camille Nancy, violin, 27 år. Fransk. Begyndte at spille som otte-årig og er uddannet på Académie Supérieure de musique i Strasbourg. Hun underviser på konservatoriet i Montargis og spiller i symfoniorkestre i Loiret, Leonie og Orléans. Camille Nancy er medlem af Ensemble Intercolor.

Cassia Drake, bratsch, 21 år. Amerikaner. Begyndte at spille violin som fem-årig og skiftede til bratsch tre år senere for at komplettere en kvartet i familien. Cassia Drake studerer på Colburn Conservatory of Music i Californien. Hun debuterede allerede som 14-årig som solist, ved the Naples Philharmonic i Florida og har endvidere været solist ved the Southwest Florida Symphony. Hun har vundet flere amerikanske priser og underviser privat yngre musikere.

Christa-Maria Stangorra, violin, 24 år. Tysk/lettisk. Begyndte at spille som fire-årig. Efter studier på Hochschule für Musik und Theater, Hamburg, og The Purcell School for Young Musicians nær London studerer Christa-Maria Stangorra nu på Hochschule für Musik Hanns Eisler i Berlin. Hun har været solist i bl. a. The Polish Chamber Philharmonic, North German Philharmonic Orchestra og Asian Chamber Orchestra i Hongkong. Inden Thy Kammermusikfestival har hun i 2019 haft en koncertturné med Philharmonie Bonn og sin officielle solodebut med The Slovak Philharmonic i Luzern, Schweiz. Som medlem af Trio le Beau har hun spillet i Tyskland og Spanien. Christa-Maria Stangorra deltog også i Thy Kammermusikfestival i 2018. <https://stangorra.wordpress.com>

Clement Jean Holvoet, bratsch, 29 år. Belgier. Begyndte at spille som seks-årig. Efter studier på Conservatoire Royal i Mons, Belgien, er han uddannet på Ecole Normale de Cortot i Paris. I 2008 vandt han en pris for fortolkning af et nyt musikstykke og i år Supernova 2019 med klaverkvartetten Urban. Clement Jean Holvoet har i de sidste år spillet i mere end 20 forskellige lande i Europa, Asien og Amerika i koncertsale som Palau de la Musica Catalana i Barcelona, Boston Symphony Hall, Carnegie Hall i New York, Konzerthaus Berlin og Concertgebouw Amsterdam. Han er medlem af Amthys Trio og har for nylig været med til at danne kvartetten North Sea Ensemble. Clement Jean Holvoet har spillet med BBC Scottish Symphony Orchestra og medvirker ofte i Brussels Chamber Orchestra og Royal Chamber Orchestra of Wallonia.

Elsa Marie Klockenbring, violin, 23 år. Fransk. Hun begyndte at spille som fire-årig og efter tidligere studier i Strasbourg og Trossingen, studerer hun nu på Hochschule für Musik Carl Maria von Weber i Dresden. Elsa Marie Klockenbring har deltaget i den internationale kammermusikfestival i Wissembourg, ligesom hun har spillet i Gustav Mahler Youth Orchestra og har været solist med dirigenten Theodore Guschlbauer. Hun er nu medlem af Sächsische Staatskapelle i Dresden. Elsa Marie Klockenbring har vundet priser i Frankrig, Tyskland og Østrig, bl. a. den østrigske radios pris i 2012. Hun deltog også i Thy Kammermusikfestival i 2018.

Helena Sousa Estévez, akkordion, 25 år. Spanier. Begyndte at spille som syv-årig. Helena Sousa Estévez er uddannet på Haute-École des Arts du Rhin, Strasbourg, efter tidligere studier i San Sebastian, Spanien. Hun har modtaget flere priser i Holland og Spanien og har repræsenteret Spanien i Trophée Mondiale de l'Accordéon i Frankrig, Serbien, Bosnien-Herzegovina, Portugal og Spanien. Helene har koncerteret både som solist og sammen med forskellige ensembler, herunder AKOM Ensemble, Blue Moon Duo og Duo Doce. Medlem af Ensemble Intercolor.

Kacper Nowak, cello, 30 år. Polak. Han begyndte at spille som otte-årig, og blot et år senere vandt han den internationale cellokonkurrence i Liezen, Østrig. Derefter blev han optaget på Fryderyk Chopin-akademiet i Poznan og vandt adskillige nationale og internationale priser og medlemskab af den polske fond for talentfulde børn. Senere har Kacper Nowak studeret på konservatorier i Bruxelles, Köln og Antwerpen. Han er medlem af flere kammermusikgrupper og har vundet mange europæiske priser, senest Supernova 2019 med klaverkvartetten Urban. Kacper Nowak deltog også i Thy Kammermusikfestival i 2018. www.kacpernowakcellist.com

Leah Plave, cello, 24 år. Amerikaner. Hun begyndte at spille som ni-årig. Efter studier i Cincinatti, Ohio, og på Franz Liszt-akademiet i Budapest studerer Leah Plave nu på Schulich School of Music i Montreal, Canada, hvor hun i 2017 vandt Schulich Chamber Music Competition. Leah Plave spiller barokmusik, moderne musik og jazz i en række forskellige ensembler, herunder kvartetten Z4, som hun var med til at stifte, og som har turneret i Canada, USA, Mexico og Asien. Desuden har hun siden 2008 undervist privat. www.leahplave.com

Mikko Pablo, cello, 27 år. Amerikaner. Begyndte at spille som 15-årig. Han er uddannet på Royal Conservatory of Antwerp efter tidligere studier på California State University, Fullerton. Mikko vandt førsteprisen ved American String Teacher's Association Competition i 2016. Han er medlem af "Le Concert Olympique" og Silakbo Ensemble og har blandt andet spillet i Elbphilharmonie Hamburg, Konzerthaus Berlin, Berliner Philharmonie og Carnegie Hall i New York. Mikko er en aktiv ambassadør for filippinsk musik og kultur og i 2014 organiserede han en støttekoncert i Californien for ofrene for tyfonen Haiyan.

Monika Darzinkeviciute, klaver, 27 år. Litauer. Begyndte at spille som otte-årig og er uddannet på Hochschule für Musik, Theater und Medien, Hannover, Koninklijk Conservatorium i Bruxelles og på det litauiske musikakademi. Monika Darzinkeviciute virker som solist og kammermusiker og underviser desuden i klaver. Hun har modtaget adskillige europæiske priser, senest Supernova 2019 med klaverkvartetten Urban. Monikas musik er spillet på radio- og tv-stationer i Litauen, Belgien og Holland. Hun deltog også i Thy Kammermusikfestival i 2018. <http://monikadarzinkeviciute.com>

Nicolas Dupont, violin, 27 år. Belgier. Han begyndte at spille som fire-årig og er udannet på Koninklijk Conservatorium i Bruxelles, CNSM i Paris og Royal Academy of Music, London. Nicolas Dupont er medlem af flere kammermusikgrupper, herunder Kugoni Trio, Maliban Quartet, Duo Andaluza og Argenta Trio, hvis musik er blevet spillet på radio- og tv-stationer i Belgien, Storbritannien, Italien, Schweiz og Holland. Han har i to år undervist på King's College, London, men assisterer nu Mrs. Yuzoko Horigome på Koninklijk Conservatorium i Bruxelles. www.nicolasdupont.eu

Peter Andreas Nielsen, violin, 26 år. Dansker. Begyndte at spille som fem-årig og går nu i solistklasse på Det Kgl. Danske Musik-konservatorium efter tidligere studier her og på Manhattan School of Music i New York. Han har tidligere haft kontrakt med Copenhagen Phil og spiller i øjeblikket i Islands Symfoniorkester. I 2010 vandt han andenprisen i Jacob Gades violinkonkurrence.

Sara Taboada, klarinet og sang, 25 år. Columbianer. Begyndte at spille som otte-årig. Hun studerer nu basklarinet ved CRR i Strasbourg og pædagogik ved CUSM i Lyon efter tidligere studier ved to franske konservatorier i Montpellier og Rueil-Malmaison. Sara behersker alle klarinetter, men foretrækker basklarinetten. Hun er åben over for alle musikgenrer og spiller både jazz og klassisk musik i mange forskellige ensembler, sideløbende med at hun underviser. Samtidig er hun engageret i projekter, som blander artistiske og sociale aspekter – i 2016 startede hun således et kursus i nutidsmusik og improvisation for underprivilegerede børn i Manizales, Columbia. Medlem af Ensemble Intercolor.

Valeriia Konareva, bratsch, 19 år. Russer. Hun begyndte at spille violin som fire-årig, men skiftede som 13-årig til bratsch. Valeriia Konareva studerer nu ved Conservatorium Maastricht efter tidligere studier ved Rimsky-Korsakov-konservatoriet i Sankt Petersborg. Hun var i 2016-17 med det russiske ungdomssymfoniorkester på turné til Milano, Wien, Amsterdam, Moskva og Sankt Petersborg. Hun har vundet priser i Rusland, Sverige og Litauen og har som solist spillet i Tyskland, Holland, Frankrig og Finland.

Yui Sakagoshi, saxofon, 30 år. Japanner. Begyndte at spille klaver som tre-årig, senere saxofon. Uddannet på Conservatoire de Strasbourg efter tidligere studier i Aulnay sous Bois i Frankrig og i Osaka, Japan. Yui har modtaget flere japanske priser. Yui Sakagoshi er medlem af Ensemble de Saxophones de Strasbourg og af saxofon- og klarinetduoen Sore Yure. Hun fokuserer på moderne teatermusik, men er i øvrigt engageret i musikalske projekter, der omfatter bl.a. elektronisk musik, kropssprog, stemmer, bevægelse i musikken osv. Yui er medlem af Ensemble Intercolor. <http://yuisakagoshi.wixsite.com/yuisakagoshi>

KLITMØLLER KIRKE, 7700 THISTED FREDAG DEN 16. AUGUST KL. 19.30

Alle værker spilles af Ensemble Intercolor

cimbalom: Aleksandra Dzenisenia
violin: Camille Nancy
akkordeon: Helena Sousa Estévez
klarinet: Sara Taboada
saxofon Yui Sakagoshi

I

Lorenzo da Firenze (?-1372/73)

*Povero çappator**

II

Béla Bartók (1881-1945)

fra *Mikrokosmos* nr. 142, *Diary of a Fly**

György Ligeti (1923-2006)

The Cuckoo in the Pear Tree fra samlingen *Nonsense Madrigals**

Clément Janequin (ca. 1485-1558)

*Le chant des oiseaux**

III

Guillaume Dufay (ca. 1397-1474)

*Ma belle dame souveraine**

IV

Antonio Tules (f. 1990)

Récessive Sept

Komponeret til Ensemble Intercolor i 2016

V

Carlo Gesualdo (1566-1613)

*Moro lasso**

VI

John Tavener (1944-2013)

*The Lamb**

VII

Mogens Christensen (f. 1955)

Folia for Five - Folk Song from an Unknown Country

komponeret til Thy Kammermusikfestival og

Ensemble Intercolor, uropførelse

VIII

John Taverner (ca. 1490-1545)

The Western Wind Mass: *Gloria**

IX

György Ligeti (1923-2006)

fra *Musica Ricercata**

1. Sostenuto-Misurato-Prestissimo

3. Allegro con spirito

*Stykker mærket med * er arrangeret af Ensemble Intercolor*

Dagens koncertprogram med *Ensemble Intercolor* er særdeles varieret – det spreder sig tidsmæssigt over 600 år – og ingen af værkerne falder inden for den klassiske definition af kammermusik.

Lorenzo da Firenze (?-1372/73) var en italiensk komponist fra den senmiddelalderlige periode, som kaldes Italiensk Trecento, men netop madrigalen *Povero çappator* er i sin avancerede rytmiske konstruktion påvirket af den samtidige franske Ars Nova.

Guillaume Dufay (ca. 1397-1474), **Clément Janequin** (ca. 1485-1558), **John Taverner** (ca. 1490-1545) og **Carlo Gesualdo** (1566-1613) var renaissancekomponister fra hhv. Burgund, Paris, London og Italien. Dufays *Ma belle dame souveraine* er en rondeau, en meget populær digterisk og musikalsk genre i samtiden. Taverners *Gloria* er en sats fra en messe over en gammel melodi, *Westron Wynde*, og Janequins *Le chant des oiseaux* er en såkaldt program-chanson, en sang, som efterligner fuglesang. Gesualdos *Moro lasso* er en af komponistens berømte og berygtede madrigaler. Gesualdo var en meget atypisk komponist, særdeles højt begavet, men som fyrste skrev han musik for sin egen skyld, ikke for et marked, og hans klangverden minder ikke om noget andet fra samtiden.

György Ligeti ca. 1965

Béla Bartók (1881-1945) og **György Ligeti** (1923-2006) var begge ungarske komponister, og selv om der er godt og vel en generations forskel mellem de to, var Ligeti ganske påvirket af sin ældre landsmand. Bartóks *Diary of a Fly* stammer fra hans seks bind store klaverpædagogiske hovedværk *Mikrokosmos* (1926-39) og er altså oprindeligt skrevet for soloklaver. Ligetis *The Cuckoo in the Pear Tree* er en sats fra samlingen *Nonsense Madrigals* (1993) og oprindeligt et vokalværk, mens *Musica Ricercata* er en samling med 11 stykker for klaver fra 1953.

John Tavener (1944-2013) var en engelsk komponist, som især var kendt for sin religiøse musik. *The Lamb* er et korværk fra 1982 til en tekst af William Blake og er et af Taveners mest kendte værker.

Mogens Christensens (f. 1955) musik kan opleves som digte skrevet med toner – men som i al god lyrik går udtryksstyrken i hans værker hånd i hånd med en klar bevidsthed om rytme og form. Helt i pagt hermed begyndte han som komponist i 1983 med en musikalsk gendigtning af Friedrich Hölderlins digt *Hyperions Schicksalslied* for ti år senere at debutere fra komponistklassen ved Det Kgl. Danske Musikkonservatorium med anmeldelser som: *Debut med stor musik ... Med sin flotte debutkoncert må Mogens Christensen siges at have placeret sig i den bedste ende af nulevende danske komponister*. Det internationale gennembrud fik han, da værket *Vinterlys* blev prisvinder ved ny musiks svar på Grand Prix: UNESCO's International Rostrum of Composers. Siden er det blevet til en lang liste af værker inden for bl.a. kammermusik, musik for soloinstrumenter og opera. Hele tre gange har han været tilknyttet orkestre som huskomponist, hvilket har forøget værklisten med en del velmodtagne værker for orkestre og større ensembler. Stilen i Mogens Christensens musik kan bedst beskrives som ... sprag-

let: Moderne klange det ene øjeblik, lytstige strofiske sange det næste og her altså folkemusik fra et ukendt land.

Den sære besætning – akkordeon, hækkebræt, klarinet, violin og saxofon – næsten kalder på folkemusik som inspiration. Dog: nærværende stykke hverken citerer eller imiterer eksisterende folkemusik. Det lader sig måske mere beruse af duften og klangen i mange steds folkemusik – ikke ulig så megen anden klassisk musik. Det samme kan man sige om henvisningen til foliaen, den gamle, løsslupne dans fra Portugal, som i 1600-tallet inspirerede til en mere behersket selskabsdans: Det betaler sig ikke at lytte efter den gamle folias melodi og akkordmønstre, men lytter man til galskaben og det virtuose, åbner musikken sig meget mere.

Folia for Five – Folk Music from an Unknown Country er skrevet til Ensemble Intercolor i anledning af Thy Chamber Music Festival's 25-årsjubileum og med støtte af Statens Kunstfond.

Mogens Christensen 2015

Franske **Antonio Tules** (f. 1990) komponerede i 2016 stykket *Récessive Sept* til Ensemble Intercolor. Han er nu ved at færdiggøre sin kandidat i komposition ved Académie Supérieure de Musique i Strasbourg. Oprindeligt er han uddannet pianist, men har også spillet el-guitar (rock og metal), og det påvirker tydeligt hans musikalske stil. I 2017 vandt Tules en komponistpris, og han har i de seneste år fået opført adskillige værker.

Antonio Tules

KIRSTEN KJÆR MUSEET, 7741 FRØSTRUP LØRDAG DEN 17. AUGUST KL. 15.00

Antonín Dvořák (1841-1904)

Klaverkvartet nr. 2 i Es-dur, op. 87 (1889)

1. Allegro con fuoco
2. Lento
3. Allegro moderato grazioso
4. Finale: Allegro ma non troppo

violin: Ann Yu
bratsch: Cassia Drake
cello: Justus Grimm
klaver: Monika Darzinkeviciute

Maurice Ravel (1875-1937)

Klavertrio i a-mol (1914)

1. Modéré
2. Pantoum (Assez vif)
3. Passacaille (Très large)
4. Final (Animé)

violin: Nicolas Dupont
cello: Mikko Pablo
klaver: Daniel Blumenthal

Nicklas Schmidt (f. 1976)

Klavertrio *Strings of Glass* (2004)

1. *Strings of Glass*: Moderato

violin: Ann Yu
cello: Justus Grimm
klaver: Daniel Blumenthal

---PAUSE---

Kirsten Kjær Museet 2018
Kern Westerberg, Daniel Blumenthal og Kacper Nowak

Antonín Dvořák (1841-1904) regnes sammen med Bedřich Smetana (1824-1884) og Leoš Janáček (1854-1928) for de væsentligste komponister i den tjekkiske nationalromantik. Dvořák skabte en ægte national kunst med inddragelse af folkemusikalske elementer. Han kom ikke fra en musikerfamilie (hans farfar og far var slagtere), men med sit åbenlyse talent endte han i 1857 på Prags Orgelskole, hvor han også blev en habil violinist og bratschist. Herefter arbejdede Dvořák nogle år som orkestermusiker, hvor han bl.a. stiftede bekendtskab med Wagners musik. Samtidig forsøgte han med vekslende held at etablere sig som komponist.

Brahms' og Dvořáks veje krydsedes i 1874, hvor Dvořák havde indsendt en række kompositioner i håb om at vinde et østrigsk statslegat. I dommerkomiteen sad bl.a. Brahms, og Dvořák modtog 400 guldfloriner. Brahms var et par år senere med til at udgive den da ukendte komponistkollegas musik, og Brahms må regnes som hovedmanden bag Dvořáks fremgang.

I dag nyder Dvořáks musik stor anseelse i såvel koncertsalen som i teatret, kirken og "kammeret". Især symfonierne 7, 8 og 9 spilles hyppigt, og hans cellokoncert udgør et af genrens højdepunkter. Operaen *Rusalka* og korværket *Stabat mater* høres jævnligt, og Dvořáks kammermusik nyder en særlig anseelse.

Dvořáks mere end 40 kammermusikalske værker omfatter bl.a. 14 strygekvartetter, tre strygekvintetter, en strygesekstet, fire klavertrioer, to klaverkvartetter, to klaverkvintetter samt flere sonater for soloinstrument og klaver, og han må regnes for en af senromantikens væsentligste kammermusikkomponister.

Dvořáks to klaverkvartetter er skabt med 14 års mellemrum. Efter at forlæggeren Simrock i årevis havde forsøgt at overtale Dvořák til at skrive en klaverkvartet, komponerede han Kla-

verkvartet nr. 2 i Es-dur opus 87 henover sommermånederne i 1889. Året efter blev den opført i Frankfurt, München, Prag og Manchester.

Kvartetten viser til fulde, hvordan Dvořák mestrer kombinationen af fornyelse og originalitet inkorporeret i klassiske former. Især kan man glæde sig over komponistens meget personligt farvede harmonik, som endnu i dag virker umådeligt forfriskende.

Første sats åbner med et livligt og kraftfuldt hovedtema og spiller en dominerende rolle i satsen. Efter en dramatisk gennemføringsdel følger reprisen, hvis indledende "anti-dramatiske" karakter bringer hele forløbet i perfekt balance.

Anden sats er langsom, en af Dvořáks smukkeste. Celloen lægger ud med et roligt romantisk tema. Satsen indeholder et forløb med fem indbyrdes forbundne temaer, som efterfølgende gentages i ændret skikkelse. Nogle temaer er rolige, andre mere dramatiske, og tilsammen danner de et fuldkomment hele.

Tredjesatsen sammenlignes ofte med scherzoen fra den 8. symfoni (også fra 1889), en tre-delt sats, hvor en langsom, melankolsk vals omgiver en livlig midterdel. Et af temaerne rummer en "orientalsk" stemning.

Finalen er livlig og karakteriseret af det meget rytmisk prægnante hovedtema.

Komponisten **Nicklas Schmidt** (f. 1976) har i 10-15 år haft et bredt arbejdsfelt inden for de traditionelle musikalske genrer, men han har i de senere år markeret sig som en fremtrædende skaber af musik til spillefilm, tv-serier, dokumentarer mv.

Schmidt er uddannet først ved Rimskij-Korsakov Konservatoriet i Sankt. Petersborg i årene 1998-2003, hvor han afsluttede sine kompositionsstudier med udmærkelse efter opførelsen af hans første symfoni. Hjemme i Danmark tog han privatundervisning hos komponisten Anders Nordentoft, og

i 2004 blev han optaget i solistklassen ved Det Kgl. Danske Musikkonservatorium. Her debuterede han i 2007 efter studier hos Niels Rosing-Schow, Hans Abrahamsen og Bent Sørensen.

Allerede under studierne i Rusland fik Schmidt adskillige af sine værker opført. Han har vundet flere komponistkonkurrencer, hvilket har åbnet for bestillinger og opførelser ved flere internationale musikfestivaler rundt om i Europa. I Danmark har Schmidt haft opførelser med bl.a. Aalborg og Sønderjyllands symfoniorkestre, Kammerkoret Hymnia, Morten Zeuthen og Jakob Kullberg.

Sideløbende med sit virke som partitурkomponist har Schmidt som nævnt skrevet musik til tv-serier, dokumentarer, computerspil og ikke mindst danske og internationale spillefilm, og han har samarbejdet med bl.a. Zentropa, Nordisk Film, Copenhagen Film og Nimbus Film. For dette arbejde har Schmidt modtaget adskillige priser og nomineringer bl.a. Musikforlæggerens pris i 2017, Carl Prisen, og samme år var han nomineret til hele to Jerry Goldsmith-priser. Han har også bidraget med sin ekspertise inden for arrangement og instrumentation, bl.a. har han assisteret Jóhann Jóhannsson med musikken til *The Theory of Everything*, der blev nomineret til en Oscar for sin film-musik.

Af mere utraditionelle projekter kan desuden nævnes en værkbestilling på en klavertrio til den danske virksomhed Fiberline Composites som en anderledes gave til virksomhedens ansatte i forbindelse med Fiberlines 25 års jubilæum i 2004. *Strings of Glass* stammer fra denne trio.

Satsen *Strings of Glass* udgør den første af tre satser fra *Trio for Fiberline* fra 2004.

Om værket har komponisten udtalt (april 2004):

I kompositionsarbejdet med Trio for Fiberline overvejede jeg meget, hvilke musikalske aspekter der kunne udledes af de to hovedkomponenter i Fiberline Composites produkter: glasfiber og polyester. I denne proces fandt jeg det særligt interessant, at sammensætningen i denne blanding næsten er identisk med rav. Efterhånden stod det klart, at en klavertrio ville være et udtrykfuldt og passende ensemble til at udtrykke mine intentioner med værket. Firmaets logo består af tre symboler, hvilket førte til en trio i tre satser.

Det var vigtigt for mig, at musikken skulle tale på sine egne betingelser og udvikle sig i overensstemmelse med sin egen logik i stedet for blot at være et klingende omend kunstnerisk portræt af glas og plastik, som til sidst finder sammen i lykkelig harmoni.

Trioen fejrer også Fiberlines 25-års jubilæum. På den måde kan hele værkets form ses som en refleksion over Fiberlines udvikling gennem 25 år: den usikre og næsten kaotiske stemning af skabelse i første sats, skønheden og den stabile vækst i anden sats og den festlige stemning i tredje sats.

*Trio for Fiberline er efterfølgende blevet et af Schmidts mest spillede værker, og det er blevet opført af adskillige ensembler fra ind- og udland. Her opføres kun første sats, *Strings of Glass*.*

Maurice Ravels (1875-1937) mest kendte værk er utvivlsomt orkesterstykket *Boléro* (1928), men hans værker fordeler sig over næsten alle genrer. Ravel var en formidabel pianist og har skrevet ganske meget for dette instrument.

Ravel komponerede ti kammermusikværker, som omfatter klassiske genrer som strygekvartetten i F-dur, klavertrioen i a-mol og to sonater for violin og klaver. Hertil kommer godt en håndfuld meget forskellige værker, f.eks. en sonate for violin og cello (altså uden klaver) og den meget populære *Tzigane* for violin og klaver, et rigtigt *showstykke*. Ved dette års kammermusikfestival opføres Sonate i C-dur samt Klavertrio i a-mol fra 1914.

Trioen blev komponeret under stort tidspres, idet komponisten havde meldt sig til militærtjeneste. Ravel var en lille mand, og han anså sig selv som velegnet som pilot. Det blev der nu ikke noget af, og han blev i stedet lastbilchauffør. Krigsårene var barske for den 40-årige soldat Ravel. Hans mor døde, han blev selv ramt af dysenteri og fik derfor ikke komponeret meget. Ud over klavertrioen skrev han klaverværket *Le tombeau de Couperin* (1914-17), hvis i alt seks sats er tilegnet kammerater og venner, som omkom under krigen.

Ravels mor var baskisk, og trioer rummer træk fra baskisk dansemusik. I øvrigt er den komponeret under et ophold i en baskisk provins i Sydfrankrig. Ravel havde ikke erfaring med klavertrioer, og han måtte arbejde temmelig hårdt for at nå det ønskede resultat. Ravel benytter ofte de enkelte instrumenters ekstreme registre og skaber en musikalsk tekstur med koloristiske effekter. Komponistens krav til de tre udøvende er betydelige.

Maurice Ravel, soldat i 1916

MUSIKVÆRKET, 7900 NYKØBING MORS SØNDAG DEN 18. AUGUST KL. 15.00

Gabriel Fauré (1845-1924)

Klaverkvartet nr. 1 i c-mol, op. 15 (1879)

1. Allegro molto moderato
2. Scherzo: Allegro vivo
3. Adagio
4. Allegro molto

violin: Peter Andreas Nielsen
bratsch: Valeriia Konareva
cello: Mikko Pablo
klaver: Daniel Blumenthal

Claude Vivier (1948-83)

Paramirabo

for fløjte, violin, cello og klaver (1978)

fløjte: Craig Goodman
violin: Elsa Marie Klockenbring
cello: Mikko Pablo
klaver: Monika Darzinkeviciute

---PAUSE---

Johannes Brahms (1833-97)

Klaverkvartet nr. 1 i g-mol, op. 25 (1861)

1. Allegro
2. Intermezzo: Allegro ma non troppo – Trio: Animato
3. Andante con moto
4. Rondo alla zingarese: Presto

violin: Elsa Marie Klockenbring
bratsch: Clement Jean Holvoet
cello: Leah Plave
klaver: Monika Darzinkeviciute

Musikværket 2017
Elisabeth Zeuthen Schneider og Daniel Blumenthal

Gabriel Fauré i 1875

Gabriel Fauré (1845-1924) er en af de centrale franske komponister i det sene 1800-tal og i det tidlige 1900-tal. I Danmark er han formodentligt mest kendt for sit fine *Requiem* fra 1890, der ofte opføres i en udgave for kor, solister og orgel. Mange af os, der har sunget i kirkekor, har nydt at synge denne klangskønne musik. Man kan måske undre sig over, at Fauré er sprunget over teksten om Dømedag (som Verdi så dramatisk har tonesat), men som komponist var han tydeligvis mere lyrisk end dramatisk anlagt.

Fauré var både organist og pianist, uddannet af bl.a. Camille Saint-Saëns, og blandt hans værker indtager klaveret derfor en stor plads med soloværker, sange

og kammermusik. Som orkester- og operakomponist har han også gjort sig gældende, men her i Danmark høres disse værker sjældent. Faurés samlede værker begrænsedes af, at han i årene 1896-1905 var organist ved Église de la Madeleine og 1905-1920 virkede som underviser og rektor for Paris' musikkonservatorium – han havde ganske enkelt for mange bundne opgaver. Blandt hans mange studerende kan nævnes Maurice Ravel.

Kammermusikværkerne tæller ca. 20 stykker, bl.a. violinsonater, cellosonater, et par stykker for fløjte og klaver, en enkelt strygekvartet, en klavertrio, to klaverkvartetter samt to klaverkvintetter. De to klaverkvartetter og særligt den første i c-mol hører til blandt de mest spillede af hans kammermusikværker.

Klaverkvartet no. 1 i c-mol, opus 15, er komponeret mellem 1876 og 1879. Selvom hovedtonearten er mol, klinger værket overvejende lyst og venligt (ikke mindst scherzoen). Værket blev komponeret i en følelsesmæssigt svær tid for Fauré. Han havde siden 1872 bejlet til en ung dame, Marianne Viardot, og i 1877 var de endelig blevet forlovet. Forlovelsen blev dog brudt af Marianne efter blot fire måneder. Klaverkvartetten er med andre ord skrevet i nogle år, hvor følelserne skiftede mellem håb, lykke og fortvivlelse. Værket blev førsteopført den 14. februar

1880, men i 1893 blev finalen nykomponeret. Klaverkvartetten består på klassisk vis af fire satser.

Førstesats er skrevet i sonateform. Andensatsen, scherzoen, er den korteste sats og ganske virtuos. Karakteren er lys og let, og humoren underbygges af skiftende 6/8- og 2/4- taktarter. Den efterfølgende langsomme sats bærer måske tydeligst af de fire satser præg af den fortvivlelse og sorg, komponisten måtte bære efter Mariannes brud. Formen er traditionel tredelt, i c-mol og med et kontraststykke i As-dur. Finalen begynder i c-mol men slutter i C-dur. Satsen er bygget over to temaer, hvoraf det ene tidligere har været hørt.

Claude Vivier (1948-1983) var en canadisk komponist, som i sit korte liv nåede at komponere op mod 50 værker. Vivier blev som treårig adopteret af en fattig fransk-canadisk familie, og han fandt aldrig ud af, hvem hans biologiske forældre var.

Fra 13-årsalderen blev han sendt på flere kostskoler, drevet af en religiøs orden, som ønskede at uddanne den unge mand til præst. Men i 1966 blev han som 18-årig bedt om at forlade ordenen, idet han blev anset for "umoden" (Vivier var homoseksuel). Fra omtrent

samme tid stammer hans første værker. I årene 1971-74 studerede Vivier i Europa hos berømte komponister som Gottfried Michael Koenig og Karlheinz Stockhausen. Sidstnævnte havde en stor indflydelse på Vivier, og flere værker bærer træk fra læremesteren. Sidenhen mindskes disse træk. I 1974 vendte Vivier tilbage til Canada for at forsøge at skabe sig en karriere. Efter rejser til bl.a. Japan, Bali og Iran flyttede Vivier i 1982 til Paris, hvor han året efter blev brutalt myrdet. Viviers omkring 50 værker præges af selvbiografiske træk, – hans forgæves søgen efter sin familie, hans homoseksualitet og hans religiøse bekendelser.

Paramaribo er navnet på hovedstaden i det lille sydamerikanske land Surinam, som Vivier vistnok aldrig besøgte, og det er hævdet, at titlen *Paramirabo* (bemærk forskellen i stavningen), var en fejl fra komponistens side. Stykket fra 1978 er mættet med eksotiske indtryk bl.a. fuglesang, hvor musikerne flere gange skal fløjte undervejs, og musikken kan næsten opfattes som en stemningsmættet "historie i musik". Der er noget barnligt naivt over store dele af værket med rolige og fredelige melodistumper, som virker velkendte. I det hele taget dominerer det melodiske aspekt, og hvert af de fire instrumenter får på den måde sin egen karakter. Melodi-

erne føles ganske naturlige, selvom de som regel ikke ligger inden for nogen tonalitet. For Vivier skal et akkompagnement være et skiftende kalejdoskop af farver og en jævnbyrdig partner til melodien. Slutningen forekommer en smule uhyggelig med sit meget lange dæmpede udtryk.

Paramirabo blev bestilt af fløjtenisten André-Gilles Duchemin til *Mosaic Ensemble*.

Claude Vivier i Montreal 1980.

Johannes Brahms (1833-1897) og Antonín Dvořák (1841-1904) figurerer blandt hovedskikkelserne i den sene romantik. De komponerede begge væsentlige og højt skattede symfonier og kammermusikværker, og de var både professionelt og ven-skabeligt knyttet til hinanden. Endvidere var deres beundring og respekt for den wienerklassiske arv af grundlæggende betydning. En markant forskel var deres rolle i det europæiske musikliv. Allerede som ganske ung blev Brahms udråbt som viderefører af den klassiske arv, han bosatte sig sig siden i Wien og indtog en central placering som en af fortalere for den såkaldte gammeltyske eller klassicistiske linje. Som tjekke var Dvořák derimod født i en ikke-tysksproget del af Det Habsburgske Monarki, og hans karriere kom først for alvor i gang efter afgørende hjælp fra netop Brahms.

Brahms blev født i Hamborg som søn af en kontrabassist. Hurtigt blev klaveret hans foretrukne instrument, og fra 1846 modtog han undervisning i teori og komposition. Året 1848 markerer to vigtige begivenheder: en succesfuld debut som pianist og mødet med den berømte ungarske violinist Reményi, som lærte Brahms *czárdás* og *alla zingarese*-stilen. De tog på turné sammen i 1850 og mødte udover violinisten Joseph Joachim også Franz Liszt. Efter seks uger hos Liszt i Weimar nåede Brahms til den konklusion,

at hans kunstneriske bestræbelser gik i en anden retning. Som 20-årig mødte han i 1853 Robert Schumann, som blev dybt betaget af den unge mands kompositioner og klaverspil og skrev en lang, profetisk artikel i *Neue Zeitschrift für Musik*. Dette skulderklap fra en af musiklivets allerstørste autoriteter blev både en forpligtelse og en byrde for Brahms. Snart fulgte de første udgivelser, bl.a. en klavertrio i H-dur. I 1862 rejste Brahms til Wien, hvor han forblev til sin død. På et sent tidspunkt i sit liv tilintetgjorde Brahms et ukendt antal værker. Han udgav 24 kammermusikværker, heraf tre klavertrioer, men på baggrund af hans hårde selvkritik vurderes det, at de 24 værker kun udgør omkring en fjerdedel af hans samlede kammermusikalske arbejder.

Brahms komponerede sin første klaverkvartet mellem 1856 og 1861, og den blev opført første gang i Hamborg med Clara Schumann ved klaveret. Kvartetten har fire satser.

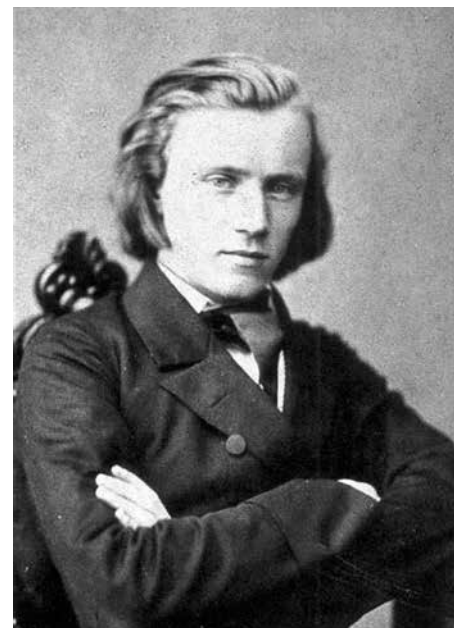
Førstesatsen i g-mol er – typisk for Brahms' klassiske indstilling til musikalsk form – komponeret i sonateform. Hovedtemaet anslår karakteren for hele satsen, selv om ekspositionen reelt rummer endnu fire tematiske idéer.

Anden sats står i c-mol, og dens tredelte form (og tredelte taktart) giver den et

præg af scherzo. Intermezzo-delen skifter mellem c-mol og C-dur, men ender i dur. Trods ret lyriske temaer har musikken noget uroligt over sig. Efter trio-delen gentages intermezzoet.

Den tredje sats i Es-dur er en langsom og bred musik med to tematiske idéer understøttet af en ekspressiv harmonik.

Finalen er en rondo alla zingarese, en stilart Brahms lærte som ung og sidenhen flere gange benyttede sig af. Formodentlig har publikum opfattet inddragelsen af sådanne stiltræk som noget "eksotisk". Rondoer er opbygget af fire dele, men formforløbet kompliceres, dels fordi hvert forløb udgør sin egen aba-form, og dels fordi kadencer bliver indskudt flere steder. Satsen er berømt (eller berygtet) for sin rytmiske, metriske og harmoniske kompleksitet, og blandt Brahms' kammermusikværker regnes den for at være noget af det vanskeligste overhovedet.

Johannes Brahms 1853

VESTERVIG KIRKE, 7770 VESTERVIG

SØNDAG DEN 18. AUGUST KL. 19.30

Alle værker spilles af Ensemble Intercolor

cimbalom: Aleksandra Dzenisenia
violin: Camille Nancy
akkordeon: Helena Sousa Estévez
klarinet: Sara Taboada
saxofon Yui Sakagoshi

I

Lorenzo da Firenze (?-1372 eller 73)

*Povero çappator**

II

Béla Bartók (1881-1945)

Mikrokosmos no. 142, *Diary of a Fly**

György Ligeti (1923-2006)

The Cuckoo in the Pear Tree fra *Nonsense Madrigals**

Clément Janequin (ca. 1485-1558)

*Le chant des oiseaux**

III

Guillaume Dufay (ca. 1397-1474)

*Ma belle dame souveraine**

IV

Antonio Tules (f. 1990)

Récessive Sept

Komponeret til Ensemble Intercolor i 2016

V

Carlo Gesualdo (1566-1613)

*Moro lasso**

VI

John Tavener (1944-2013)

*The Lamb**

VII

Mogens Christensen (f. 1955)

Folia for Five - Folk Song from an Unknown Country
komponeret specielt til Thy Kammermusikfestival og
Ensemble Intercolor

VIII

John Taverner (ca. 1490-1545)

*The Western Wind Mass: Gloria**

IX

György Ligeti (1923-2006)

fra *Musica Ricercata**

1. Sostenuato-Misurato-Prestissimo

3. Allegro con spirito

*Alle kompositioner med * er arrangeret af Ensemble Intercolor*

Programnoter, se side: 13-14

MUSIKHUSET, DOKKEDAL, 9280 STORVORDE

TIRSDAG DEN 20. AUGUST KL. 19.00

Manuel de Falla (1876-1946)

Siete canciones populares españolas, (1914)
(arr. Ensemble Intercolor)

saxofon: Yui Sakagoshi
akkordeon: Helena Sousa Estévez
violin: Camille Nancy
cimbalom: Aleksandra Dzenisenia
sang: Sara Taboada

Hans Abrahamsen (f. 1952)

Three little nocturnes for akkordeon og
strygekvartet (2005)

1. Andante amabile
2. Allegro appassionato
3. Langsam gehend, immer zögernd, mit
unsicheren, schleppenden Schritten

akkordeon: Helena Estévez
violin 1: Elsa Marie Klockenbring
violin 2: Camille Nancy
bratsch: Valeriia Konareva
cello: Leah Plave

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Triosonate fra *Das musikalische Opfer*,
BWV 1079 (1747)

1. Largo
2. Allegro
3. Andante
4. Allegro

fløjte: Craig Goodman
cimbalom: Aleksandra Dzenisenia
akkordeon: Helena Estévez
klarinet: Sara Taboada

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Strygekvintet nr. 3 i C-dur, KV 515 (1787)

1. Allegro
2. Menuetto: Allegretto
3. Andante
4. Allegro

violin 1: Christa-Maria Stangorra
violin 2: Elsa Marie Klockenbring
bratsch 1: Máté Szücs
bratsch 2: Valeriia Konareva
cello: Leah Plave

---PAUSE---

Manuel de Falla (1876-1946) hører sammen med Isaac Albéniz og Enrique Granados til de mest fremtrædende spanske musikere og komponister i første halvdel af det 20. århundrede. Som barn fik han undervisning i klaver, harmonilære og kontrapunkt, men i ungdomsårene blev han også optaget af litteratur og journalistik, og han grundlagde to litterære tidsskrifter. Som 24-årig kom han på konservatoriet i Madrid og studerede klaver og komposition. I de følgende syv år udviklede de Falla sig musikalsk som pianist og indledte også en karriere som komponist. Samtidig skærpedes hans interesse for spansk og andalusisk folkemusik, og spor herfra høres let i hans værker.

I 1907 rejste de Falla til Paris og mødte et væld af store komponister og kunstnere, som fik varig indflydelse på ham, – heriblandt Maurice Ravel, Claude Debussy, Paul Dukas og Igor Stravinskij. Udbruddet af Første Verdenskrig i 1914 tvang de Falla til at vende tilbage til Spanien. I de følgende syv år brød de Falla for alvor igennem som komponist med bl.a. balletterne *Den Trekantede Hat* og *El amor brujo*.

I årene 1921-39 levede de Falla i Granada, hans længste sammenhængende skaberperiode med bl.a. operaer, orkestermusik og kammermusik. En af hans nærme-

ste venner var digteren Federico García Lorca, som brutalt blev henrettet af nationalisterne. Efter Francos sejr i Den Spanske Borgerkrig valgte de Falla at emigrere til Argentina, hvor han døde i 1946.

Manuel de Fallas værk er ikke stort i omfang. Han er ikke hyppigt opført i Danmark, for mange af værkerne er snævert bundet til spansk sprog og kultur. De førnævnte balletter findes i forskellige orkesterudgaver, som af og til spilles herhjemme, og særlig kendt er *Danza ritual del fuego* (*Rituel ilddans*) – en sats fra *El amor brujo*.

Et af de Fallas internationalt mest opførte værker er sangcyklussen *Siete canciones populares españolas* (*Syv spanske Folkesange*) fra 1914, oprindelig for sopran og klaver, men værket findes i mange andre arrangementer. Sangene er stilistisk set meget forskellige, for de kommer fra forskellige dele af Spanien. Alle handler de om kærlighed og kurtisering: legende, alvorlig eller tragisk. De syv sange er:

1. *El paño moruno* Det mauriske klæde – sang fra Murcia i det sydøstlige Spanien; om vigtigheden af at være jomfru, når du skal giftes.
2. *Seguidilla murciana* Populær sang fra Murcia; en slags flamenco.
3. *Asturiana* Klagesang fra nordvestspanske Asturien.
4. *Jota* Danseform fra Aragón, den nordøstlige region op mod Frankrig.
5. *Nana* Vuggeviser fra Andalusien – spædbarnet symboliserer kærlighedens frugt.
6. *Canción* Sang med typisk blandede spanske rytmemønstre.
7. *Polo* Oprindeligt en andalusisk sang, som her åbner op for sigøjnernes verden med flamenco; teksten udfolder et vildt ønske om hævn over en troløs elsker.

Sangene var i det store og hele færdigkomponerede, da krigen brød ud i 1914 og tvang de Falla fra Paris og hjem til Spanien. De blev uropført i 1915 med komponisten selv ved klaveret. Her er sangene arrangeret af Ensemble Intercolor.

Manuel de Falla (1914)

	Spansk originale tekst	Engelsk oversættelse		Spansk original tekst	Engelsk oversættelse
1. <i>El Paño</i> <i>Moruno</i>	Al paño fino, en la tienda, una mancha le cayó; Por menos precio se vende, Porque perdió su valor. ¡Ay!	On the fine cloth in the store a stain has fallen; it sells at a lesser price, because it has lost its value. Alas!	5. <i>Nana</i>	Duérmete, niño, duerme, Duerme, mi alma, Duérmete, lucerito De la mañana. Nanita, nana, Nanita, nana. Duérmete, lucerito De la mañana.	Go to sleep, child sleep Sleep, my soul Go to sleep, little star Of the morning Lulla-lullaby Lulla-lullaby Sleep little star of the morning
2. <i>Sequidilla</i> <i>murciana</i>	Cualquiera que el tejado Tenga de vidrio, No debe tirar piedras Al del vecino. Arrieros semos; ¡Puede que en el camino Nos encontremos!	Who has a roof of glass should not throw stones to their neighbour's (roof). Let us be muleteers; It could be that on the road we will meet!	6. <i>Canción</i>	Por traidores, tus ojos, voy a enterrarlos; No sabes lo que cuesta, «Del aire» Niña, el mirarlos. «Madre a la orilla Madre.»	Because your eyes are traitors I will hide from them You don't know how painful it is to look at them. "Mother, I feel worthless, Mother"
	Por tu mucha inconstancia Yo te comparo Con peseta que corre De mano en mano; Que al fin se borra, Y creyéndola falsa ¡Nadie la toma!	For your great inconstancy I compare you to a [coin] that runs from hand to hand; which finally blurs, and, believing it false, no one accepts!		Dicen que no me quieres, Ya me has querido... Váyase lo ganado, «Del aire» Por lo perdido, «Madre a la orilla Madre.»	They say they don't love me and yet once they did love me. "Love has been lost in the air Mother, all is lost It is lost Mother"
3. <i>Asturiana</i>	Por ver si me consolaba, Arrime a un pino verde, Por ver si me consolaba.	To see whether it would console me, I drew near a green pine, To see whether it would console me.	7. <i>Polo</i>	¡Ay! Guardo una, ¡Ay! Guardo una, ¡Ay! ¡Guardo una pena en mi pecho, ¡Guardo una pena en mi pecho, ¡Ay! Que a nadie se la diré!	Ay! I keep a.....(Ay!) I keep a.....(Ay!) I keep a sorrow in my breast I keep a sorrow in my breast Ay! That to no one will I tell
	Por verme llorar, lloraba. Y el pino como era verde, Por verme llorar, lloraba.	Seeing me weep, it wept; And the pine, being green, seeing me weep, it wept.		Malhaya el amor, malhaya, Malhaya el amor, malhaya, ¡Ay! ¡Y quien me lo dió a entender! ¡Ay!	Wretched be love, wretched, Wretched be love, wretched, Ay! And he who gave me to understand it Ay!
4. <i>Jota</i>	Dicen que no nos queremos Porque no nos ven hablar; A tu corazón y al mío Se lo pueden preguntar.	They say we don't love each other because they never see us talking But they only have to ask both your heart and mine.			
	Ya me despido de tí, De tu casa y tu ventana, Y aunque no quiera tu madre, Adiós, niña, hasta mañana. Aunque no quiera tu madre...	Now I bid you farewell your house and your window too and even ... your mother Farewell, my sweetheart until tomorrow.			

Hans Abrahamsen modtog tidligere på året Sonnings Musikpris

Hans Abrahamsens (f. 1952) engagement i ny musik går tilbage til barndommen, hvor han stiftede bekendtskab med værker af bl.a. Per Nørgård, Pelle Gudmundsen-Holmgreen og Henning Christiansen. Han blev senere optaget på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium med horn som hovedfag. Bifagene musikteori og komposition fængslede ham hurtigt. I konservatorietiden sluttede Hans Abrahamsen sig til "Gruppen for alternativ musik", som stod for en åben programpolitik med opførelser af værker uden forudgående censur, og som politisk markerede sig på venstrefløj. Han videreuddannede sig privat som komponist hos Per Nørgård og György Ligeti.

Hans Abrahamsen gjorde bemærkelsesværdigt hurtigt karriere som komponist,

og i udlandet blev man opmærksom på hans usædvanlige talent. Det førte til prestigefyldte bestillinger fra internationale topensembler som Berliner Philharmonikerne (*Nacht und Trompeten*, 1981) og London Sinfonietta (*Märchenbilder*, 1984, *Lied in Fall*, 1987). Efter disse travle år fulgte en pause i 1990'erne uden færdiggjorte værker.

Heldigvis tog Abrahamsen i slutningen af 1990'erne atter fat på at komponere, og en række nye værker kom til efter 1998, bl.a. bestillingsværker til nordiske institutioner og ensembler som *Klaverkoncerten* (1999-2000 til det norske BIT20 ensemble), de *Fire stykker for orkester* (2000-2003 til det Danske Radiosymfoniorkester) og *Dobbeltkoncerten* for violin, klaver og orkester (2010-11 til Det Kgl. Kapel og Det Svenske Kammerorkester). Men også internationale bestillingsopgaver fra bl.a. Westdeutscher Rundfunk (*Schnee*, 2006-08, Strygekvartet nr. 4, 2012) og Schönberg Askensemblet og BBC Proms (*Wald*, 2009).

En lang række af verdens førende orkestre og dirigenter har spillet Hans Abrahamsens musik, heriblandt Berliner Philharmonikerne, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Cleveland Orchestra og Boston Symphony Orchestra. Hans Abrahamsen har modtaget en række priser. Blandt de vigtigste er Carl Nielsen-prisen i 1989, og i 2016 både Gra-

wemeyer Award for Music Composition og Nordisk Råds Musikpris. 2019 bliver et helt særligt år for Hans Abrahamsen, idet han modtager Léonie Sonnings Musikpris "musikverdens nobelpris". Han kommer dermed i selskab med komponister som Stravinskij, Sjostakovitj, Ligeti, Adès og Per Nørgård.

Three Little Nocturnes for akkordeon og strygekvartet blev bestilt af *The Cikada String Quartet* og førsteopført den 20. november 2005 ved *Huddersfield Contemporary Music Festival* med akkordeonisten Frode Haltli og *The Cikada String Quartet*.

Komponisten skriver selv om værket: *I den første nocturne dukker en langsom, fallende musik op, irregulær i pulsen og fyldt med høje flageoletter i strygerne. Den anden nocturne er hurtig og hvileløs musik med masser af lidenskab, som en overgang får et glimt af tango over sig. I denne sats spiller akkordeonet på traditionel vis med bastoner og akkorder. Den tredje nocturne er igen langsom, faktisk meget langsom, og den er forsynet med tyske tempo- og karakterbetegnelser. Stykket slutter med en vuggevis i akkordeonet, hvor det med en usædvanlig teknik efterligner strygerportatoet. Dette akkompagneres af høje flageoletter i tre af strygerne, mens førsteviolin sagte spiller en melodi fra den anden nocturne.*

Hos **Johann Sebastian Bach** (1685-1750) indtager en lille håndfuld sene værker en særstatus. Her demonstrerer komponisten, at han er mesteren over alle indenfor den instrumentale kontrapunktiske stil. Disse værker er blevet kaldt spekulative, men er både stor kunst og værker til studier og undervisning. Det mest berømte af de sene værker er *Goldbergvariationerne* (1741-42), de andre er *Das musikalische Opfer* (1740-45), *Kanoniske variationer over "Vom Himmel hoch"* (1747) samt *Die Kunst der Fuge* (1750).

En af Bachs ældste sønner, Carl Philipp Emanuel Bach, var ansat som hofcembalist hos den prøjsiske kong Frederik den 2. (den Store), og i maj 1747 blev Bach invite-

ret til Berlin for at møde kongen, som selv var en ganske habil musiker. Den gamle komponist var vidt berømt for sine improvisationer, og kongen bad ham derfor improvisere en trestemmig fuga over et langt og komplekst tema. Det gjorde Bach uden videre, men da kongen udfordrede ham og bad om en seksstemmig fugaimprovisation over samme tema, sagde Bach, at det måtte han arbejde lidt med og lovede at sende noden til kongen.

Imidlertid kom *Das musikalische Opfer* til at omfatte ikke bare en fuga, men en hel samling længere og kortere stykker, som alle på den ene eller anden måde gør brug af det kongelige tema: *Ricercarer* (en slags fugaer), ti særdeles komplekse ka-

non'er samt en triosonate, *Sonata sopr'il Soggetto Reale*. Bach lader en fløjte spille det ene melodiinstrument som en særlig gestus til den fløjtespillende konge. Sonaten har fire satser og form som en barok kirkesonate i en stil, som passede til hoffets smag.

Johann Sebastian Bach på orgelet foran Frederik den 2., af Hermann Kaulbach

Omfanget af **Wolfgang Amadeus Mozarts** (1756-91) produktion som komponist er enormt, og ingen kender alle Mozarts værker. Han tilhørte den gamle slags "musikhåndværkere", som måtte arbejde hårdt for at tilpasse sig modens luner. Det er i dag svært at forestille sig, at Mozart i sine sidste ca. 10 leveår, hvor han var uden nogen fast ansættelse og dermed fast aftager af sine værker, måtte erfare, at f.eks. de i dag højt yndede klaverkoncerter efter kort tid blev forkastet som gammeldags og uinteressante. Men samtidig i wienerklassikkens sene årtier omkring 1800 opstod for første gang ønsket om at genopføre og "bevare" de bedste værker. Det skete bl.a. i de nye musikforeninger, og det blev starten på det moderne koncertvæsen og det klassiske standardrepertoire. I dag er alle Mozarts værker for længst udgivet, også i kritisk videnskabelige udgaver, og al musikken er indspillet.

Mozarts kammermusik tæller over 100 værker. I de "klassiske" kammermusikalske genrer finder vi 36 violinsonater, 23 strygekvartetter, seks strygekvintetter og seks klavertrioer. Hertil kommer fire fløjtekvartetter og en del andre stykker med blæsere og strygere.

Alle seks strygekvintetter er "bratsch-kvintetter", altså for to violiner, to bratscher og cello (andre komponister skriver for

to celli). Pianisten og musikforfatteren Charles Rosen anfører i sin *The Classical Style*, at Mozarts strygekvintetter er komponistens mest storslåede bidrag til kammermusikgenren. Med fem instrumenter har komponisten mulighed for mere klangfylde, mere kontrapunkt og større variation. Iøvrigt spillede Mozart selv bratsch, og fra 1787 og indtil sin død i 1791 komponerede han fire store strygekvintetter og etablerede en ny kammermusikgenre. Strygekvintet no. 3 i C-dur blev færdiggjort i april 1787, og en måned senere var Kvintet no. 4 i g-mol blevet færdig – den første lys, den anden mørk!

Strygekvintet no. 3 består på klassisk vis af fire satser, hvor dog mellemsatserne er "byttet om": menuetten kommer før den langsomme sats.

Førstesatsen er en lang sonatesats, men helt usædvanligt er fraserne i begyndelsen opbygget af fem takter som en pendant til femstemmigheden. Det opdager man dog næppe som lytter! Satsbilledet er ellers generelt enkelt, men i gennemføringsdelen og i codaen viser Mozart sine polyfone og kontrapunktiske færdigheder. Menuetten har en lidt drillende karakter, – lytterens forventninger skuffes, idet musikken ofte vender sig mod et andet sted. Den langsomme andante er en blid duet mellem førsteviolin og førstebratsch. Finalen viser Mozarts me-

sterskab som musikdramatiker, et buffodrama overført til strygekvintet med handling og humor.

Wolfgang Amadeus Mozart
Tegning af Doris Stock 1789

THISTED MUSIKTEATER, 7700 THISTED

TIRSDAG DEN 20. AUGUST KL. 19.30

Emil Hartmann (1836-98)

Klaverkvintet i g-mol, op. 5 (1865)

1. Poco Andante – Allegro
2. Romanza: Andantino con moto
3. Scherzo: Allegretto vivo, sempre molto leggiero
4. Finale: Allegro molto

violin 1: Elisabeth Zeuthen Schneider
violin 2: Peter Andreas Nielsen
bratsch: Clement Jean Holvoet
cello: Kacper Nowak
klaver: Daniel Blumenthal

Edvard Grieg (1843-1907)

Violinsonate nr. 2 i G-dur, op. 13 (1867)

1. Lento doloroso – Allegro vivace
2. Allegretto tranquillo
3. Allegro animato

violin: Elisabeth Zeuthen Schneider
klaver: Monika Darzinkeviciute

---PAUSE---

Jean Sibelius (1865-1957)

Strygekvartet i d-mol, op. 56 *Voces intimae* (1909)

1. Andante – Allegro molto moderato
2. Vivace
3. Adagio di molto
4. Allegretto (ma pesante)
5. Allegro

violin 1: Elisabeth Zeuthen Schneider
violin 2: Peter Andreas Nielsen
bratsch: Clement Jean Holvoet
cello: Kacper Nowak

Thisted Musikteater 2018
Elisabeth Zeuthen Schneider, Monika Darzinkeviciute,
Alex Gonzales og Justus Grimm

Emil Hartmann, ca. 1895
Foto af Niels Christian Hansen

Emil Hartmann (1836-98) var ud af den store Hartmann'ske musikerfamilie, som i 1700-tallet var indvandret fra Tyskland. Som ældste søn af en af Danmarks førende komponister, J.P.E. Hartmann (1805-1900), voksede Emil op i et hjem med musikalske forbindelser til det meste af Europa. Talentet for musik havde Emil arvet i rigt mål, og en anekdote fortæller, at drengen kunne komponere småstykker, før han kunne tale rent. Han fik ikke nogen egentlig formel musikuddannelse, men havde flere privatlærere, og den unge Emil Hartmann fik mulighed for at omsætte talentet til praktiske færdigheder. Allerede som helt ung høstede han stor anerkendelse, idet han i 1858 sammen

med sin barndomsven August Winding fik til opgave at komponere musik til Bournonvilles ballet *Fjeldstuen*. I de efterfølgende år komponerede Hartmann flere værker for scenen, uden dog at opnå det helt store gennembrud.

Et stort legat gav Hartmann mulighed for en længere studierejse til flere tyske storbyer. Her mødte han et musikliv, som var helt usammenligneligt med det københavnske. Han hørte operaer og symfonier med topprofessionelle sangere og musikere, og han stiftede nye musikalske bekendtskaber. Det førte til, at Hartmann fik enkelte af sine medbragte værker opført, bl.a. en symfoni og nogle kammermusikværker – lykkeligvis med succes. Ved hjemkomsten blev han ansat som organist, og resten af sit liv bestred han forskellige organistembeder afbrudt af mange koncertrejser til Tyskland.

Desværre var Emil Hartmann ikke nogen stærk mand. I 1873 var han så nervesvækket, at han frivilligt lod sig indlægge på Oringe Sindssygehospital i næsten et år. Den musikalske karriere blev derfor afbrudt, og først i 1876 rejste han atter til Tyskland. Her overværede han bl.a. Wagners prøver forud for en opførelse af *Tristan og Isolde*, og han hørte Brahms' nye *Ein deutsches Requiem*. Endelig lykkedes tingene for Hartmann, og i 1880'erne og 1890'erne arbejdede

han skiftevis i Danmark og Tyskland. I Tyskland trivedes han bedst, mens han i Danmark stod i skyggen af faderen og af Niels W. Gade.

Efter Gades død i 1890 overtog Emil Hartmann ledelsen af *Musikforeningen*, men hans helbred holdt ikke til arbejdspresset, og han måtte efter et par år opgive denne plads. Efter den manglende succes som ung operakomponist vendte han tyve år senere tilbage til genren, men med blandet held. Et af hans sidste værker, operaen *Ragnhild* (1896), blev ikke godt modtaget i København. Men kort forinden var operaen, under titlen *Ruhenzauber*, med succes blevet uropført i Hamborg, ledet af en af samtidens allerstørste kapelmestre, Gustav Mahler. Det fortæller både noget om standarden i Hamborg, men bestemt også meget om Emil Hartmanns kapacitet som internationalt anerkendt komponist.

Efter hans død som kun 62-årig gik det meste af hans musik i glemme i en tid, der hurtigt blev domineret af Carl Nielsen. Men der er adskillige fine værker at finde frem.

Hartmann var en ganske produktiv komponist med både værker for koncertsalen (fire symfonier, symfoniske digte, ouverturer og solokoncerter for violin, cello og klaver) og for scenen (operaer

og ballet). Hertil kommer sange og korværker, klaverværker og kammermusik. Kammermusikværkerne omfatter klassiske besætninger som tre strygekvartetter, en klavertrio og en klaverkvintet. Hertil kommer en serenade for klarinet, cello og klaver, en serenade for otte blæsere, en blæsernonet og endelig to kvartetter for den ret usædvanlige besætning klarinet, violin, bratsch og cello.

Klaverkvintetten (klaver og strygekvartet) opus 5 er komponeret i 1865 af den da knap 30-årige Hartmann.

Gennem flere år har violinist og mangeårig lærer ved Thy Kammermusikfestival Elisabeth Zeuthen Schneider været optaget af Emil Hartmanns ganske ukendte kammermusik. Allerede i 2015 blev strygekvartetten i c-mol spillet i Thy.

Dette arbejde er nu kulmineret med en indspilning af Emil Hartmanns kammermusikværker, foretaget i december 2018 af fire af kollegerne ved Thy Kammermusikfestival: Elisabeth Zeuthen Schneider (violin), den unge belgiske violinist Nicolas Dupont (kvartet-kollega med Tony Nys og festivaldeltager i år), Tony Nys (bratsch), Justus Grimm (cello) samt Daniel Blumenthal (klaver).

Elisabeth Zeuthen Schneider fortæller: *Der ligger et hus i udkanten af Gent, hvor*

man får fornemmelsen af at træde ind i den danske guldalder: malerier, porcelæn og en stærk fornemmelse af hygge og humoristisk finurlighed. I dette hus bor der musikelskere, og musikere flokkes til. Min kollega ved Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, Nina Gade, introducerede mig for husets indbygger, familien Waelbroeck, som er efterkommer af Emil Hartmann (og dermed naturligvis også af J.P.E. Hartmann, Emil Hartmanns far).

Familien overlod mig fotokopier af musik, som havde ligget på herregården Fuglsang, hvor Emil Hartmanns søster Bodil de Neergaard boede og opbyggede et musikalsk miljø, hvor mange danske musikere kom, arbejdede og spillede i årtierne omkring 1900.

Jeg henvendte mig til Det Kgl. Bibliotek, men sparekrav gjorde, at de ikke kunne tage sig af at skrive noderne ud. På den måde blev det en kompositionsstuderende fra konservatoriet, som sammen med mig har redigeret og skrevet noder og partiturer ud.

Klaverkvintetten opus 5 er Emil Hartmanns tidligste kammermusikværk og i hans breve nævnes det, hvordan han selv sidder ved klaveret ved en opførelse på konservatoriet i Leipzig. Bladvender er den legendariske pianist og komponist Ignaz Moscheles, lærer ved Leipzig konservatorium og en nær ven af afdøde Felix Mendelssohn. Kvintetten bliver rost, og ligeledes bliver Emil Hartmanns klaverspil.

For os har kvintetten været en fest at arbejde med. Første sats er så naturligt frembrudende og rummer iørefaldende temaer. Anden sats afspejler dansk "hygge" og venlig samtale, en ægte romance. Tredje sats er en perlende scherzo i Mendelssohns ånd.

Og endelig den fjerde sats – af min medspiller Justus Grimm karakteriseret med det tyske adjektiv "überschwänglich". Der er indlagt en melodi, som får os til at rejse os op – den er så tæt på en ægte nationalmelodi! Festlig og med en forrygende slutning.

Edvard Grieg blev født den 15. juni 1843 i Bergen og døde den 4. september 1907 sammesteds. Han virkede som komponist, pianist og dirigent og har lige siden sin død været den mest internationalt kendte norske (og skandinaviske) komponist. Sammen med Bjørnstjerne Bjørnson, Henrik Ibsen og andre kunstnere fra sidste del af 1800-tallet fik han stor betydning for opbygningen af den norske kulturelle identitet i tiden frem mod unionsopløsningen og Norges selvstændighed i 1905.

Fra seks-årsalderen blev Grieg undervist i klaver af sin mor, som var musikuddannet i Hamborg. Han lærte musik af Mozart, Weber og Chopin og var som barn med i mange musikalske sammenhænge i Bergen, men den "store orkestermusik" var han ubekendt med. I 1858 fik famili-

en besøg af Ole Bull, som hørte drengen spille, og på Bulls opfordring blev den 15-årige Grieg sendt til konservatoriet i Leipzig, datidens mest anerkendte konservatorium. Her studerede han i fire år med fremragende lærere, og her mødte han den store symfoniske tradition spillet af bl.a. Leipzigs Gewandhausorkester, datidens mest berømmede orkester.

Mødet med den unge komponist Rikard Nordraak (1842-66) og dennes ideer om en norsk nationalstil førte Grieg frem til en musikalsk stil, hvor folkemusikalske træk kombineredes med kunstmusikken. Det blev et afgørende møde, som ikke blot gjorde ham bevidst om de kunstneriske muligheder, der lå gemt i den norske folkemusik, men også gav hans nationalfølelse ny næring.

Griegs karriere omfattede opbygning og administration af et musikliv i hjemlandet, herunder en udøvende rolle som pianist og dirigent. Desuden havde han et omfattende internationalt liv som pianist og dirigent, hvor han høstede stor anerkendelse og respekt. Den blivende plads i det internationale repertoire blev grundlagt på forbløffende få værker. De centrale værker af Grieg tæller bl.a. musikken til Ibsens skuespil *Peer Gynt*, og især de derfra arrangerede to *Peer Gynt Suits*, klaverkoncerten i a-mol,

Lyriske Stykker for klaver, en mængde sange og en håndfuld kammermusikværker, bl.a. tre violinsonater, en strygekvartet og en cellosonate.

Bryllupsbillede af Nina og Edvard Grieg i 1867

Sonaten for violin og klaver no. 2 i G-dur (opus 13) komponerede Grieg i 1867 i Kristiania (det nuværende Oslo) i løbet af kun tre uger i en eufori af hvedebrødsdage. Blot en måned forinden var han nemlig blevet gift med sin elskede kusine, sangerinden Nina Hagerup. Værket blev førsteopført samme år, også i Kristiania, med Grieg selv ved klaveret. Værket er præget af udstrakt brug af stiltræk og stemninger fra den norske folkemusik, der er en inspirationskilde i mange af Griegs værker.

Violinsonaten er tilegnet den norske violinist og dirigent Johan Svendsen. Da Grieg viste værket til Niels W. Gade, skal denne have udtalt, at sonaten var "for norsk", og at Grieg burde gøre sit næste værk mindre norsk. Hertil replicerede Grieg angiveligt, at "hans næste værk skulle være endnu mere norsk".

Det moderne Finlands dramatiske fødsel og tidlige historie falder tidsmæssigt sammen med **Jean Sibelius'** liv, og hans musik har haft kolossal betydning for finsk kultur og selvforståelse. Da Sibelius fødtes i 1865, var Finland et autonomt russisk storhertugdømme, og før 1809 havde landet i århundreder været under svensk overherredømme. Op gennem 1800-tallet intensiveredes den finske nationalisme trods stadig hårdere russisk undertrykkelse, og den kulminerede dramatisk med den finske selvstændighedserklæring i 1917, efterfulgt af en kort, brutal borgerkrig (en udløber af revolutionen i Rusland). I 1919 blev Finland endelig en selvstændig republik, men landet måtte igennem både en tragisk krig 1939-45 mod Sovjetunionen og en lang koldkrigsperiode, før den politiske situation i 1990'erne stabiliseredes. Længe inden da, i 1957, var Sibelius død, knap 92 år gammel.

Gennem inddragelsen af naturpoesi og historiske emner i sine kompositioner er Sibelius' musik tæt knyttet til Finland. Først under studieophold i udlandet i årene omkring 1890 blev han for alvor bevidst om den finske kulturarv og i særlig grad i det finske nationalepos *Kalevala*, som var udkommet i 1849. Efter i Tyskland at have mødt Wagners musik, planlagde han en opera over et finsk mytologisk emne. Operaen blev dog aldrig til noget, men blev i stedet grundlag for symfoniske digte og scenemusik. I 1892 dirigerede han *Kullervo*-symfonien i Helsinki, som straks betegnede som en ny start for det nationale finske tonesprog. Det nok mest berømte værk af Sibelius, orkesterværket *Finlandia* fra 1899, er blevet symbolet på det moderne Finland. *Finlandias* umiddelbare succes skyldes naturligvis dets musikalske kvaliteter, men dets patriotiske og dermed politiske betydning må ikke undervurderes. Fra øjenvidneberetninger ved vi besked om den øjeblikkelige nationale følelse, som greb de tilstedeværende allerede i indledningens udfordrende mes-singakkorder.

Finlandia satte gang i en international karriere, og hans produktion omfatter bl.a. syv symfonier, en lang række orkesterværker (herunder scenemusik), den berømte violinkoncert, kammer- og klavermusik samt kormusik og sange. I karrierens første år var det særligt værkerne

for orkester, som gjorde Sibelius kendt rundt om i Europa og snart også i Amerika, og centralt i hans produktion står uden diskussion disse orkesterværker, som for hovedpartens vedkommende er blevet internationalt standardrepertoire.

Sibelius blev i sin samtid betragtet som en bastion mod nybrud og musikalsk modernisme, en romantisk komponist af den gamle skole med åbenlys dur-mol-tonalitet, og som en komponist, der skrev symfonier og tonedigte. Han var et holdpunkt for det brede musikpublikum, som i 1920'erne og fremefter lagde afstand til musik af f.eks. Stravinskij og Schönberg. Omvendt betragtede tilhængerne af den moderne musik ham som et fortidslevn, en håbløs reaktionær og en provinsiel nationalromantiker.

I de sidste 30 år af sit liv komponerede Sibelius stort set ikke, og af en ottende symfoni, som ifølge hans egne meddelelser skulle være fuldendt 1929, er intet overleveret. I 1940'erne brændte han en mængde partiturer og andet materiale og følte sig angiveligt særdeles lettet bagefter.

Sibelius – som var en glimrende violinist – komponerede en mængde kammermusik, men en del er dog skrevet af økonomiske grunde (bl.a. under de trange kår under Første Verdenskrig). Blandt kammermusikvær-

kerne står Strygekvartetten i d-mol, *Voces intimae* (*Indre Stemmer*), opus 56 fra 1909, ret alene. Det var hans fjerde strygekvartet men den eneste, som fik et opusnummer. Titlen antyder en form for samtale eller konversation med et vist indadvendt præg. Fra London skrev han hjem til sin kone Aino: *Den er blevet noget helt vidunderligt, den slags som bringer et smil på læben selv i dødens stund – men jeg vil ikke sige mere*. Strygekvartetten blev førsteopført i 1910, og i anmeldelserne kunne man bl.a. læse: "Kompositionen tiltrak sig stor opmærksomhed, og den er utvivlsomt en af de mest brillante i sin genre. Det er ikke et værk for det almindelige publikum, den er excentrisk og noget ganske ud over det sædvanlige".

Jean Sibelius, 1891

THISTED KIRKE, 7700 THISTED

ONSDAG DEN 21. AUGUST KL. 19.30

Ernst von Dohnányi (1877-1960)
Serenade i C-dur, op. 10 (1902)

1. Marcia: Allegro
2. Romanza: Adagio non troppo
3. Scherzo: Vivace
4. Tema con variazioni: Andante con moto
5. Rondo (Finale): Allegro vivace

violin: Ann Yu
bratsch: Máté Szücs
cello: Kacper Nowak

Anders Brødsgaard (f. 1955)
Strygekvartet (2013)

violin 1: Elisabeth Zeuthen Schneider
violin 2: Nicolas Dupont
bratsch: Cassia Drake
cello: Kacper Nowak

Maurice Ravel (1875-1937)
Sonate for violin og cello (1922)

1. Allégro
2. Très vif
3. Lent
4. Vif

violin: Christa-Maria Stangorra
cello: Justus Grimm

---PAUSE---

Niels W. Gade (1817-90)
Strygeoktet i F-dur, op.17 (1849)

1. Allegro molto e con fuoco
2. Andantino, quasi allegretto
3. Scherzo: Allegro moderato e tranquillo
4. Finale: Allegro vivace

violin 1: Nicolas Dupont
violin 2: Christa-Maria Stangorra
violin 3: Elisabeth Zeuthen Schneider
violin 4: Ann Yu
bratsch 1: Máté Szücs
bratsch 2: Cassia Drake
cello 1: Justus Grimm
cello 2: Kacper Nowak

Thisted Kirke

Ernst von Dohnányi (1905)

Ernst von (eller **Ernö**) **Dohnányi** (1877-1960) var en ungarsk komponist, pianist og dirigent, hvis navn lejlighedsvis dukker op på danske koncertprogrammer. Han var en ret produktiv komponist og skrev værker for orkester (et par symfonier og flere koncerter for klaver og violin), for scenen (tre operaer) samt en del klavermusik og kammermusik. Her huskes han især for sin Klaverkvintet no. 1 i c-mol og for Serenaden for strygetrio i C-dur, opus 10.

Dohnányi var en central figur i det ungarske musikliv i årtierne før Anden Verdenskrig og en af sin tids fineste pianister. Han gav ikke blot solokoncerter, men som noget lidt usædvanligt for den tids klavervirtuoser spillede han også kammermusik

ved offentlige koncerter. Dohnányi var gennem næsten hele sin karriere aktiv som organisator, administrator og underviser, og han opnåede et ry som en fremragende klaverpædagog med elever som Géza Anda, Annie Fischer, Georg Solti og György Cziffra.

I 1930'erne og under Anden Verdenskrig, hvor Ungarn var allieret med Nazityskland, arbejdede Dohnányi under stort pres for at forhindre at musiklivet blev påvirket af de antisemitiske love, og han beskyttede aktivt jødiske musikere og sine jødiske studerende. Efter krigen emigrerede Dohnányi til Amerika.

Helt fra konservatorieårene blev Dohnányi præget af Liszts og Brahms' musik, og han regnedes for en ganske konservativ komponist. Hans kompositioner har dog sit eget præg og betragtes nu som et eminent eksempel på den senromantiske stil. Sammenligner man med de to samtidige kolleger, Bela Bartok og Zoltan Kodaly, var Dohnányi i sin musik mere internationalt end nationalt-ungarsk orienteret, idet han kun undtagelsesvist inddrog folkemusikalske elementer i sin musik.

En af disse undtagelser er Serenaden. Den indledes på traditionel maner med en livlig march og en melodi, men musikken er i dette tilfælde præget af ungarsk folklore.

Denne march dukker op igen til allersidst i finalen. Den langsomme romance med dens melodi i violin og quasi-guitarakompagnement er også en traditionel sats i en serenade. Scherzo'en er delvist komponeret som en hurtig fuga. Så følger en melankolsk salmeagtig melodi, som gøres til genstand for variationer, inden den lystige finale opbygget som en rondo, runder serenaden af med en gentagelse af den indledende march.

Efternavnet Dohnányi dukker op andre steder. Komponistens søn, Hans Dohnányi var jurist og aktiv i den antinazistiske bevægelse i Tyskland og blev henrettet en måned før krigens afslutning. Komponistens to sønnesønner er hhv. den tidligere borgmester i Hamburg Klaus von Dohnányi og dirigenten Christoph von Dohnányi.

Anders Brødsgaard (f. 1955) er uddannet pianist, komponist og musikteoretiker. Efter en barndom med hjemmelavede instrumenter og en ungdom med elguitarer påbegyndte han i 1974 klaverstudier på Det Fynske Musikkonservatorium hos Rosalind Bevan. Derefter fulgte studier i København, først moderne klavermusik hos Elisabeth Klein og senere hos Anker Blyme på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium. I 1978 og 1982 deltog Anders Brødsgaard som ung pianist i Feriekurser-

ne For Ny Musik i Darmstadt hos Herbert Henck. Senere fulgte studier i komposition ved Det Jyske Musikkonservatorium hos Karl Aage Rasmussen, Per Nørgård og Hans Abrahamsen, samt i musikteori hos Orla Vinther. Efterfølgende har han deltaget i kompositionskurser hos Sven David Sandstrøm og Edison Denissov.

I sine første værker var Anders Brødsgaard stærkt inspireret af 1950'ernes serielle komponister, først og fremmest Karlheinz Stockhausen, og hans tidlige værker er gennemstrukturerede. Senere har Brødsgaard arbejdet med grundlæggende musikalske fænomener som tonalitet og puls, stadig mere inspireret af den postpythagoræiske idé om et musikalsk kontinuum mellem de musikalske parametre.

Efter nogle større værker i 1990'erne, Klaverkoncert, orkesterværket *Galaxy* (1990-99) og det to timer lange operatorium *Rejse* (2000), som alle var baseret på overtoneforhold, blev kursen igen lagt mod "kromatiske" klang- og rytme-strukturer. Det skete med stadige forsøg på udvidelse af det klassiske instrumentariums muligheder gennem elektronisk forstærkning og klangmanipulation af instrumenterne, kombineret med ren elektronisk frembragt højtalerlyd. I 2000'erne udvides viften af inspirationskilder stadig, senest med den kabaretagtige sang-

cyklus *Galgenlieder* (2015; tekst af Chr. Morgenstern) og det jazzinspirerede orkesterværk *Monk's Mixtures* (2009).

Komponisten skriver selv om sit værk: *Min strygekvartet blev skrevet i 2013 til den amerikanske JACK kvartet, der på det tidspunkt var på turné i Danmark. Satsen bygger på en idé om kvadrofoni på flere planer: fysisk er de fire strygere placeret i hver sit verdenshjørne, teknisk er musikken komponeret ud fra en firelaget rytmisk struktur, hvor hver musiker spiller sin egen variant af en Fibonacci-serie, også kendt som den tilnærmede formel for Det Gyldne Snit - og i øvrigt den kvantitet kaniner formerer sig efter: 1-1-2-3-5-8-13 etc. Det er nu ikke gyldne proportioner eller kaninernes biologi, der gør denne talrække interessant for mig, men det at rækkens proportioner "går op" i hinanden: 2 og 3 kan rummes i 5, 5 og 8 (og dermed også 2 og 3) kan rummes i 13 osv, altså en form for Babuschka-effekt. Det er ikke noget, man skal høre, men musikken får en form for intuitiv lovmæssighed, når den følger sådanne konsekvente mønstre.*

Musikken som sådan er en leg med de rytmiske strukturer og de rumlige kvadrofonske muligheder for at instrumenterne kommunikerer over større afstande, end når de sidder samlet på scenen som en traditionel strygekvartet. Faktisk arbejder en kvartet jo med at få et samlet udtryk, altså klinge som en homogen organisme; her får de altså en ud-

fordring ved at være skilt ad, men samtidig at skulle spille sammen bogstaveligt talt på sekundet, idet de, med en vis frihed, følger hinanden i sekundintervaller.

Udgangspunktet er en fælles tone, D, hvorudfra musikken udvikler sig i pizzicatoudbrud og flageoletklange og med afstikkere til tidligere tiders musik ind imellem.

Kvartetten kan spilles akustisk [som ved denne koncert] eller med elektronisk bearbejdning, hvor hvert instrument har en højtaler i det diagonalt modsatte hjørne, hvor en filterprocesseret lyd fra instrumentet kommer ud. Kvadrofoni bliver så til octofoni.

Anders Brødsgaard.
Foto: Lars Skaaning

Maurice Ravel (1875-1937) Sonate for violin og cello er komponeret 1920-22 og tilegnet Debussy, som døde i 1918.

Maurice Ravel og Claude Debussy

En sonate for violin og cello er en sjælden instrumentkombination, men ifølge komponisten var det arbejdet med de rige teksturer og harmonier i hans klavertrio fra 1914, som inspirerede ham til sonaten. Han mente endog, at sonaten var et vendepunkt i hans karriere. Værket demonstrerer Ravels interesse for kontrapunkt, han har reduceret det harmoniske aspekt betragteligt for at arbejde des mere med det lineære, melodierne. Han ønskede at "skære helt ind til benet", og reduktionen fra klavertrio til strygeduo er blevet set som en økonomisering af virkemidlerne, et træk også andre efterkrigskomponister som Satie og Stravinskij interesserede sig for. Musikken er ikke tonal i gængs forstand, og dens til tider håndfaste udtryk minder ganske meget om anden musik i samtidens ekspressionistiske ånd. Det udelukker dog på ingen måde, at musikken sine steder er endda overordentlig smuk og inderlig.

Niels W. Gade (1817-90) var Danmarks store romantiske komponist, hvis virke influerede på musiklivet både herhjemme og i udlandet. Nu til dags er han mest kendt for *Brudevalsen* (fra balletten *Et Folkesagn*) og for *Elverskud* fra 1854, men hans produktion omfatter symfonier, kammermusik, klaverværker, orgelmusik, sange og salmer.

Gades karriere formede sig næsten som et eventyr. Som violonist i *Det Kgl. Kapel* deltog han i 1841 i en anonym komponistkonkurrence og vandt med orkesterværket *Efterklange af Ossian*. Dette gav den unge komponist blod på tanden, og han komponerede kort derefter sin første symfoni, *Paa Sjølund's fagre Sletter*, men havde ikke umiddelbart held til at få den spillet af Det Kgl. Kapel. Derimod ville Mendelssohn i Leipzig med det berømte *Gewandhaus Orchester* gerne opføre symfonien. Modtagelsen var fin, hvilket inspirerede Gade til at flytte til Leipzig, hvor han, ud over at komponere og musicere, også gjorde sig gældende som lærer ved konservatoriet og som dirigent. Det sidste med så stort held, at han bl.a. fik lov til at stå for uopførelsen af Mendelssohns berømte Violinkoncert i e-mol, og efter Mendelssohns pludselige død i 1847 overtog han ledelsen af orkestret. Krigsudbruddet i Slesvig tvang imidlertid Gade til at flytte hjem, og der blev sat en brat stopper for en strålende international karriere. Sidenhen rejste han dog igen til Tyskland og besøgte også Holland og England.

Hjemme i København førte Gades store lederevner til adskillige hverv, og i de ca. 40 år, hvor Gade virkede i København, fik han en betydelig og varig indflydelse på meget store dele af dansk musikliv. Han blev leder af *Musikforeningen*, og sammen med sin svigerfar, J.P.E. Hartmann, grundlagde han i 1868 *Kjøbenhavns Musikkonservatorium*, nu *Det Kgl. Danske Musikkonservatorium*. Han bestred centrale organistembeder og blev både professor og æresdoktor ved Københavns Universitet.

Komponisten Felix Mendelssohn lavede denne akvarel af Gewandthaus, som Niels W. Gade overtog ledelsen af efter ham.

Bortset fra *Elverskud* forsvandt Gades værker hurtigt fra orkestrenes repertoire efter hans død i 1890. Men ikke mindst hans omfattende produktion af kammermusik betragtes i dag som betydningsfuld, selv i international sammenhæng. Som violinist dyrkede han kammermusik med kollegerne i Leipzig – Felix Mendelssohn, Clara Schumann, Ferdinand David og Joseph Joachim, for at nævne nogle af de mest berømte. De i alt 15-20 værker blev komponeret i korte, koncentrerede perioder.

Allerede som ung violinist i 1830'erne studerede og spillede Gade en mængde klassiske kammermusikværker, og han komponerede selv en strygekvartet i F-dur. Under årene i Leipzig, skrev han Violinsonate nr. 1 i A-dur og Strygekvintet nr. 1 i

e-mol. I 1848-51, lige hjemvendt til København, komponerede han bl.a. sin Strygeoktet, Violinsonate nr. 2, Strygekvartet i f-mol samt "Fire digte..." for violin og klaver. Sidenhen blev endnu en række kammermusikværker føjet til: Novolletter for klavertrio, en klavertrio, Fantasiestykker for klarinet og klaver, Strygesekstet i Es-dur, Violinsonate nr. 3 i B-dur, Folkedanse for violin og klaver samt Strygekvartet i D-dur.

Strygeoktetten for fire violiner, to bratscher og to celli i F-dur op. 17 er komponeret 1848-49, hvor Gade lige var kommet tilbage til Danmark. Det var også kort tid efter Mendelssohns død, og oktetten er blevet set som en hyldest til Mendelssohn, som havde betydet alt som mentor og ven for den unge Gade. Meget i både karakter og musikalsk opbygning viser indflydelse fra Mendelssohn.

Niels W. Gade, 1845

VIBORG MUSIKSAL, 8800 VIBORG

TORSDAG DEN 22. AUGUST KL. 19.30

Antonín Dvořák (1841-1904)

Klaverkvartet nr. 2 i Es-dur, op. 87 (1889)

1. Allegro con fuoco
2. Lento
3. Allegro moderato grazioso
4. Finale: Allegro ma non troppo

violin: Ann Yu
bratsch: Cassia Drake
cello: Justus Grimm
klaver: Monika Darzinkeviciute

Programnote, se side 16

Nicklas Schmidt (f. 1976)

Klavertrio *Strings of Glass* (2004)

1. *Strings of Glass*: Moderato

violin: Ann Yu
cello: Justus Grimm
klaver: Daniel Blumenthal

Programnote, se side 17-18

---PAUSE---

Maurice Ravel (1875-1937)

Klavertrio i a-mol (1914)

1. Modéré
2. Pantoum (Assez vif)
3. Passacaille (Très large)
4. Final (Animé)

violin: Nicolas Dupont
cello: Mikko Pablo
klaver: Daniel Blumenthal

Programnote, se side 18

Viborg Musiksal

VORUPØR KIRKE, 7700 THISTED

TORSDAG DEN 22. AUGUST KL. 19.30

Manuel de Falla (1876-1946)
Siete canciones populares españolas, (1914)
 (arr. Ensemble Intercolor)

saxofon: Yui Sakagoshi
 akkordeon: Helena Sousa Estévez
 violin: Camille Nancy
 cimbalom: Aleksandra Dzenisenia
 sang: Sara Taboada

Programnote, se side 25-26

Hans Abrahamsen (f. 1952)
Three little nocturnes for akkordeon og
 strygekvartet (2005)

1. Andante amabile
2. Allegro appassionato
3. Langsam gehend, immer zögernd, mit unsicheren, schleppenden Schritten

akkordeon: Helena Estévez
 violin 1: Elsa Marie Klockenbring
 violin 2: Camille Nancy
 bratsch: Valeriia Konareva
 cello: Leah Plave

Programnote, se side 27

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
 Triosonate fra *Das musikalische Opfer*,
 BWV 1079 (1747)

1. Largo
2. Allegro
3. Andante
4. Allegro

fløjte: Craig Goodman
 cimbalom: Aleksandra Dzenisenia
 akkordeon: Helena Estévez
 klarinet: Sara Taboada

Programnote, se side 28

---PAUSE---

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)
 Strygekintet nr. 3 i C-dur, KV 515 (1787)

1. Allegro
2. Menuetto: Allegretto
3. Andante
4. Allegro

violin 1: Christa-Maria Stangorra
 violin 2: Elsa Marie Klockenbring
 bratsch 1: Máté Szücs
 bratsch 2: Valeriia Konareva
 cello: Leah Plave

Programnote, se side 29

Vorupør Kirke 2018
 Thomas Militello og Matilde Zeeberg

KULTURCENTER TUSKÆR, 7620 LEMVIG

FREDAG DEN 23. AUGUST KL. 19.30

Emil Hartmann (1836-98)

Klaverkvintet i g-mol, op. 5 (1865)

1. Poco Andante – Allegro
2. Romanza: Andantino con moto
3. Scherzo: Allegretto vivo, sempre molto leggiero
4. Finale: Allegro molto

violin 1: Elisabeth Zeuthen Schneider

violin 2: Peter Andreas Nielsen

bratsch: Clement Jean Holvoet

cello: Kacper Nowak

klaver: Daniel Blumenthal

Programnote, se side 31-32

Edvard Grieg (1843-1907)

Violinsonate nr. 2 i G-dur, op. 13 (1867)

1. Lento doloroso – Allegro vivace
2. Allegretto tranquillo
3. Allegro animato

violin: Elisabeth Zeuthen Schneider

klaver: Monika Darzinkeviciute

Programnote, se side 32-33

Jean Sibelius (1865-1957)

Strygekvartet i d-mol, op. 56

Voces intimae (1909)

1. Andante – Allegro molto moderato
2. Vivace
3. Adagio di molto
4. Allegretto (ma pesante)
5. Allegro

violin 1: Elisabeth Zeuthen Schneider

violin 2: Peter Andreas Nielsen

bratsch: Clement Jean Holvoet

cello: Kacper Nowak

Programnote, se side 33-34

---PAUSE---

MUSIKVÆRKET, 7900 NYKØBING MORS FREDAG DEN 23. AUGUST KL. 17.30

Alle værker spilles af af Ensemble Intercolor

cimbalom: Aleksandra Dzenisenia
violin: Camille Nancy
akkordeon: Helena Sousa Estévez
klarinet: Sara Taboada
saxofon Yui Sakagoshi

I

Lorenzo da Firenze (?-1372/73)

*Povero çappator**

II

Béla Bartók (1881-1945)

fra *Mikrokosmos* nr. 142, *Diary of a Fly**

György Ligeti (1923-2006)

The Cuckoo in the Pear Tree fra samlingen *Nonsense Madrigals**

Clément Janequin (ca. 1485-1558)

*Le chant des oiseaux**

III

Guillaume Dufay (ca. 1397-1474)

*Ma belle dame souveraine**

IV

Antonio Tules (f. 1990)

Récessive Sept

Komponeret til Ensemble Intercolor i 2016

V

Carlo Gesualdo (1566-1613)

*Moro lasso**

VI

John Tavener (1944-2013)

*The Lamb**

VII

Mogens Christensen (f. 1955)

Folia for Five - Folk Song from an Unknown Country

komponeret til Thy Kammermusikfestival og
Ensemble Intercolor

VIII

John Taverner (ca. 1490-1545)

*The Western Wind Mass: Gloria**

IX

György Ligeti (1923-2006)

fra *Musica Ricercata**

1. Sostenuato-Misurato-Prestissimo

3. Allegro con spirito

*Stykker mærket med * er arrangeret af Ensemble Intercolor*

Programnoter, se side 13-14

KIRSTEN KJÆR MUSEET, 7741 FRØSTRUP LØRDAG DEN 24. AUGUST KL. 15.00

Gabriel Fauré (1845-1924)

Klaverkvartet nr. 1 i c-mol, op. 15 (1879)

1. Allegro molto moderato
2. Scherzo: Allegro vivo
3. Adagio
4. Allegro molto

violin: Peter Andreas Nielsen
bratsch: Valeriia Konareva
cello: Mikko Pablo
klaver: Daniel Blumenthal

Programnote, se side 20

Claude Vivier (1948-83)

Paramirabo

for fløjte, violin, cello og klaver (1978)

fløjte: Craig Goodman
violin: Elsa Marie Klockenbring
cello: Mikko Pablo
klaver: Monika Darzinkeviciute

Programnote, se side 20-21

Johannes Brahms (1833-97)

Klaverkvartet nr. 1 i g-mol, op. 25 (1861)

1. Allegro
2. Intermezzo: Allegro ma non troppo – Trio: Animato
3. Andante con moto (Es-dur)
4. Rondo alla zingarese : Presto (g-mol)

violin: Elsa Marie Klockenbring
bratsch: Clement Jean Holvoet
cello: Leah Plave
klaver: Monika Darzinkeviciute

Programnote, se side 21-22

---PAUSE---

ANSGARKIRKEN, ØSTER JØLBY, 7950 ERSLEV LØRDAG DEN 24. AUGUST KL. 19.30

Ernst von Dohnányi (1877-1960)
Serenade i C-dur, op. 10 (1902)

1. Marcia: Allegro
2. Romanza: Adagio non troppo
3. Scherzo: Vivace
4. Tema con variazioni: Andante con moto
5. Rondo (Finale): Allegro vivace

violin: Ann Yu
bratsch: Máté Szücs
cello: Kacper Nowak

Programnote, se side 36

Anders Brødsgaard (f. 1955)
Strygekvartet (2013)

violin 1: Elisabeth Zeuthen Schneider
violin 2: Nicolas Dupont
bratsch: Cassia Drake
cello: Kacper Nowak

Programnote, se side 36-37

Maurice Ravel (1875-1937)
Sonate i C-dur for violin og cello (1922)

1. Allégo
2. Très vif
3. Lent
4. Vif

violin: Christa-Maria Stangorra
cello: Justus Grimm

Programnote, se side 38

---PAUSE---

Niels W. Gade (1817-90)
Strygeoktet i F-dur, op. 17 (1849)

1. Allegro molto e con fuoco
2. Andantino, quasi allegretto
3. Scherzo: Allegro moderato e tranquillo
4. Finale: Allegro vivace

violin 1: Nicolas Dupont
violin 2: Christa-Maria Stangorra
violin 3: Elisabeth Zeuthen Schneider
violin 4: Ann Yu
bratsch 1: Máté Szücs
bratsch 2: Cassia Drake
cello 1: Justus Grimm
cello 2: Kacper Nowak

Programnote, se side 38-39

Ansgarkirken, Øster Jølby

THISTED MUSIKTEATER, 7700 THISTED SØNDAG DEN 25. AUGUST KL. 15.00

Johann Sebastian Bach (1685-1750):

Brandenburgkoncert nr. 5 i D-dur, BWV 1050

1. Allegro
2. Adagio. Affettuoso
3. Allegro

fløjte: Craig Goodman

violin: Elisabeth Zeuthen Schneider

klaver: Daniel Blumenthal

strygere: Thy Kammermusikfestival kammerorkester

Desuden specielle værker spillet af alle festival
deltagerne, men først annonceret ved koncerten

Thisted Musikteater 2018

Elsa Marie Klockenbring, Alicia Girod-Kusmeruk, Tony Nys og Kacper Nowak

Johann Sebastian Bach (1685-1750) var en af senbarokkens allerstørste komponister. Han virkede det meste af sit liv som organist og kantor og komponerede derfor i meget stor omfang kirkemusik, til orgel og i form af kantater, passioner og oratorier.

Bach komponerede dog også ganske meget verdslig musik, bl.a. en række koncerter. Her var forbilledet Vivaldis koncerter og anden italiensk musik, men Bachs koncerter bærer umiskendelig præg af hans eget mesterskab.

I årene 1717-23 var Bach ansat som kapelmester i Cöthen, hvor hoffet var calvinistisk, og derfor var de kirkemusikalske forpligtelser beskedne. Det var den eneste længere periode i Bachs karriere, hvor den verdslige musik stod centralt. Her komponerede han ganske meget musik for cembalo, bl.a. suiter og første bind af *Das Wohltemperierte Klavier*, samt kammermusikværker og koncerter.

Helt centrale er de seks såkaldte *Brandenburgkoncerter*, som blev sendt til markgreven af Brandenburg-Schwedt i 1721, men som formodentlig til dels var blevet komponeret i årene før Cöthen. De seks koncerter er på mange måder meget indbyrdes forskellige, men regnes som nogle af de bedste af sin art fra barokken.

Den 5. koncert er en såkaldt *concerto grosso*, hvor en lille gruppe instrumenter, *concertino*: fløjte, violin og klaver (oprindeligt cembalo), koncerterer med et *tutti*, hvor der tilføjes violin, bratsch og cello.

Koncerten har tre satser, og den første, en ritornelform, er bemærkelsesværdig, idet *concertino*-gruppen "sprænges". Klaveret overtager ganske enkelt føringen, så satsen en overgang mere bliver en klaverkoncert (f.eks. har klaveret en lang, vir-

tuos solokadence). Den langsomme andensats, hvor trioeren er dominerende, er også komponeret som en ritornelform, mens sidste sats har form af en *da capo*.

SKOLEKONCERTER

Thy Kammermusikfestival har gennem årene lagt vægt på at give skolekoncerter, hvor eleverne på hjemmebane møder klassisk kammermusik.

I år arrangeres følgende koncerter:

Mandag den 19. august

Kl. 9.55-10.45 EUC Nordvest, Thisted

Kl. 10.00-11.00 Vestervig Skole

Kl. 10.00-10.50 Thisted Gymnasium STX & HF

Fredag den 23. august

Kl. 10.00-10.50 Tingstrup Skole

Kl. 10.00-10.50 Hundborg Friskole

Kl. 10.30-11.20 Thy-Mors HF & VUC, Thisted

ÅBNE PRØVER

I lighed med tidligere år er der mulighed for at overvære enkelte prøver på **Bakkegaarden, Bakkegaardsvej 4, 7742 Vesløs**

Torsdag den 15. august kl. 9.00 -12.00

Fredag den 16. august kl. 9.00 - 12.00

THY CHAMBER MUSIC FESTIVAL ON TOUR 2019

Bestyrelsen for Thy Kammermusikfestival genopliver i november 2019 en gammel vision om, ud over de 14 dages festival i Thy, at arrangere en række koncerter uden for landsdelen. Turneen udspringer af ønsket om at udbrede kendskabet til kammermusikfestivalen, der siden 1994 har givet et kvalificeret modspil til forestillingen om det kulturelle armod i Udkantsdanmark. Turneen blev første gang gennemført i 2013.

MUSIKERE

Alex Gonzales, violin
Tim Brackman, violin
Tony Nys, bratsch
Márta Hortobágyi Lambert, bratsch
Jamie Clark, cello

KONCERTPROGRAM

Franz Schubert (1797-1828)
 Strygekvartet nr. 12 i c-mol, D703
 Quartettsatz
 (førstesats fra ufuldendt strygekvartet)

Poul Rovsing Olsen (1922-82)
A Dream in Violet, op. 85
 for strygetrio

Johan Halvorsen (1864-1935)
Passacaglia (efter Händel)
 for violin og bratsch

--- Pause ---

W.A. Mozart (1756-91)
 Strygekvintet i g-mol, K 516

SPILLESTEDER

Onsdag den 6. november kl. 19.30
 Lemvig Kirke
 Torvet 15
 7620 Lemvig

Torsdag den 7. november kl. 19.00
 Vor Frue Kirke
 Niels Ebbesensgade 1
 9000 Aalborg

Lørdag den 9. november kl. 15.00
 Thisted Musikteater
 Håndværkertorv 1
 7700 Thisted

Søndag den 10. november kl. 16.00
 Stavnsholt Kirke
 Stavnsholtvej 25
 3520 Farum

Mandag den 11. november kl. 19.00
 Magle Konserthus
 Magle Stora Kyrkogate 4
 22350 Lund, Sverige

Tour 2013:

Matan Gilitschensky, bratsch

Elisabeth Zeuthen Schneider, violin

Craig Goodman, fløjte

Marie-Claudine Papadopoulos, violin

Carl-Oscar Østerlind, cello

Tour 2015:

Morten Zeuthen, cello

Kirstine Schneider, violin

Emily Dellit, violin

Craig Goodman, fløjte

Adam Newman, bratsch

Chad Burrow, klarinet

Tour 2017:

Suyeon Kang, violin

Daniel Blumenthal, klaver

Michael Kaufman, cello

Katy leong Cheng Ho, bratsch

I Thisted Kommune er naturen helt unik, hvilket i høj grad blev anerkendt, da Danmarks første nationalpark blev grundlagt i Thisted Kommune i 2008.

Nationalpark Thy strækker sig fra Agger Tanges sydspids til Hanstholm – ca. 55 km langs kysten og op til 12 km ind i landet – i alt 244 km².

Nationalparkens særlige natur består af klitter og klithede, som er sjældne naturtyper på europæisk plan. Den er hjemsted for en række sjældne dyr og planter.

Nationalpark Thy er Danmarks største vildmark. Her så man blandt andet den første vilde ulv i 200 år på dansk jord.

Nationalpark Thy er det sted i Danmark, hvor der er størst sandsynlighed for at se traner. Derudover er der gode chancer for at se kronstyr, fx på kanten af Hanstholm Vildtreservat i den nordlige ende af Nationalpark Thy. Agger Tange er et af Danmarks vigtigste rasteområder for fugle forår og efterår.

Nationalpark Thy er rig på kulturhistoriske spor af livet ved kysten gennem tiderne. Lodbjerg Fyr, Stenbjerg Landingsplads, redningsvejen, sømærker og de mange bunkers fra Anden Verdenskrig er alt sammen spor efter menneskets liv og færden i området.

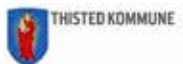
På vestkysten i Thisted Kommune findes hele 29 surfsteder. Kyststrækningen kaldes for Cold Hawaii på grund af de perfekte forhold for især surfing, men også mange andre friluftaktiviteter i naturen.

Den varierede natur i Thisted Kommune giver tilsammen et område, hvor der kan dyrkes alt fra ekstremsport som Thy Trail Marathon, Nationalpark Thy Marathon, surfing til de mere gængse friluftaktiviteter som ridning, kajak, cykling/mountainbike og vandring.

For støtte til gennemførelse af Thy Kammermusikfestival 2019 takkes:

Stat, kommune, fonde og andre sponsorer

STATENS KUNSTFOND

KNUD HØJGAARDS FOND

Kunststof-Kemi, Skandinavia A/S

ÅAGE OG JOHANNE LOUIS-HANSENS FOND

Thy Masterclass Erhverv

Kiropraktisk Klinik, Nykøbing

Knudsdahl Landbrug

Læge Kirsten Andreasen, Tønder

Øvrige bidragydere

- Bakkegaarden
- Blomstertorvet
- Det Gamle Røgeri, Hanstholm
- El Kontakten, Bedsted
- Erling Grønkjær Fiskeeksport A/S
- Fast Plast A/S
- Feriepartner Thy
- Filetfabrikken Hanstholm ApS
- Fiskecompagniets Detailsalg, Vorupør
- Fotograf Knud Erik Jensen
- FS GROSS ApS, Hanstholm
- Gyrup/v
- Lisbeth og Nicolai Nicolaisen
- Klaverstemmeren, Aalborg
- Mondo Mar Marine Foods
- Nordjysk Tryk
- Plantagehuset i Thisted
- Revision Limfjord
- Royal Danish Seafood/Fish
- Scanfish Danmark A/S
- Thisted Antikvariat
- Thisted Bryghus A/S
- Thy Clean
- Thy Turistbureau
- Thy Øko-is
- Taabel P. og Co. A/S
- XL Byg